

MBAMBA FOE ANE MATEUS A NGA TILI

Endan Yésus Krist

(Luk 3 :23-38| 1 Mink 2 :3-15 ; 3 ; 17 :11-14 ;

M.M. 13 :23)

- 1 1 Kalate éndan Yésus Krist, mone David, mon Abraham.
- 2 Abraham a nga biaé Isaak; Isaak ke a nga biaé Yakob; Yakob ke a nga biaé Yuda a bobenyañe bé;
- 3 Yuda ke a nga biaé Fares baa Zara e be Tamar; Fares ke a nga biaé Esrôm; Esrôm ke a nga biaé Aram;
- 4 Aram ke a nga biaé Amindab; Aminadab ke a nga biaé Naasôn; Naasôn ke a nga biaé Salomon;
- 5 Salomon ke a nga biaé Bôaz e be Rahab; Bôaz ke a nga biaé Obed e be Rut; Obed ke a nga biaé Isai;
- 6 Isai ke a nga biaé David njô bôt.
Ane David a nga biaé Solômon e be minga a mbe nga Urias ;
- 7 Solômon ke a nga biaé Rôbôam; Rôbôam ke a nga biaé Abia; Abia ke a nga biaé Asa;
- 8 Asa ke a nga biaé Yôsafat; Yôsafat ke a nga biaé Yôram; Yôram ke a nga biaé Ozias;
- 9 Ozias ke a nga biaé Yôatam; Yôatam ke a nga biaé Akaz; Akaz ke a nga biaé Ezékias;
- 10 Ezékias ke a nga biaé Manasé; Manasé ke a nga biaé Amon; Amon ke a nga biaé Yôsias;
- 11 Yôsias ke a nga biaé Yékônias a bobenyañe bé e zia melu ya nkeane mekaban e Babilôn.
- 12 Nde, mvuse ya nkeane mekaban nje Yékônias a nga biaé Salatiel; Salatiel ke a nga biaé Zôrôbabel ;
- 13 Zôrôbabel ke a nga biaé Abiud; Abiud ke a nga biaé Eliakim; Eliakim ke a nga biaé Azor;
- 14 Azor ke a nga biaé Sadôk; Sadôk ke a nga biaé Akim; Akim ke a nga biaé Eliud;
- 15 Eliud ke a nga biaé Eléazar; Eléazar ke a nga biaé Matan; Matan ke a nga biaé Yakob;
- 16 Yakob ke a nga biaé Yôsef, nnôme Maria ya a nga biaé Yésus b'aloene Krist.
- 17 Ajô ete miaé mise, aso e be Abraham aza'akui e be David mi ne miaé awôm a minyin; aso be David aza'akui e nkeane mekaban e Babilôn miaé awôm a minyin; a aso nkeane mekaban Babilôn aza'akui e be Krist, miaé awôm a minyin.

Abialé Yésus Krist

(Luk 2:1-21; Yes 7:14; Gal 4:4)

- 18 Abialé Yésus Krist e mbe avale di : éyoñ nyia wé Maria a mbili atĩñ alu'u e be Yôsef, be ngenan te fulan, a zu koé na, a mbe'e abum, e so'o e be Mfufub Nsisim.
- 19 Nde Yôsef nnôme wé amu a mbe zôsôa môť, a nji kômbô samele nye, a nga bôndé fe'e ya suu nye asoé.
- 20 Ve éyoñ a ngenan a simesa'ane mam ma e nlem été; ô lôô, éngele Nti a nga yené e be nye e biyeyem, nye na, A Yôsef, mone David, te ko woñe ya nyoñe Maria, nyo nga; amu na, mon a ye bialé e be nye le, a so e be Mfufub Nsisim.
- 21 Nde a ye biaé monafam; w'aye yôlé nye jôé na, Yésus; amu nnye a ye nyii ayoñe dé mfa'a ya mam abé mab.
- 22 Jame di ese e nga boban ane njôan Nti a nga jô e be nkulumejô ô tôéban, na,
- 23 "O lôô, éndun ngon j'aye nyoñ abum, a biaé monafam, b'aye yôlé nye jôé na, Emmanuel "
- (nde d'asu'ulane na, Zambe a ne e be bia).
- 24 Nde, éyoñ Yôsef a nga vee ôyo, a nga kôlô e si, a bo ane éngele Nti a nga bendé nye, a nga nyoñe ñga.
- 25 Ane a nga bo te yeme nye, ve akekui éyoñ a biaéya monafam : ane a nga yôlé nye jôé na, Yésus.

Nsuan mimfefe'e beyememam

(Luk 2 :22-38 ; Nlañ 24 :17 ; Besam 72 :10, 11)

- 2 1 Nde, éyoñ Yésus a bialéya e Betlehem, si ya Yudéa, zia melu Herôdes njô bôt, ô lôô, beyememam be nga suan e Yerusalem, be so'o e jôb d'atôô,
- 2 be na, Nyô a nga bialé Njô Beyude ane vé ? amu na, ayen bi nga yen ôteté wé mfa'a jôb d'atôô, nde bi zuya kañe nye.
- 3 Nde, éyoñ Herodez a nga wô'ô jam ete, a nga fô'ôban, émien a Yerusalem ase.
- 4 Ane a nga sulane minlô bepretre mise a betili bekalate ya ayoñ, a sili be vôm Krist a yiane bialé.
- 5 Ane be nga jô na, e Betlehem, si ya Yudéa, amu nalé nkulumejô a nga tili na,
- 6 "A wo Betlehem, si ya Yudéa, O nji bo ngelé zañe bejôô ya Yudéa, Amu njôô a ye so e be wo, nyô a ye jôô bôte bam Israël."

Mimfefe'e beyememam mi akañe Yésus

- 7 Eyoñ éte Herôdes a nga loene beyememam asoé, a nga tu'a yemelan e be be éyoñ ôteté ô nga té.
- 8 Ane a nga lôme be e Betlehem, nye na, kelan, mi tu'a bi'ili ajô mon ate. Eyoñ mi yeneya nye, mi zu kate me foé, nalé mamien m'aye ke kañe nye.
- 9 Eyoñ be nga mane wô'ô njô bôt, ane be nga ke, ô lôô, ôteté be nga yen e jôb d'atôô, ô nga ke be ôsu akekui ô nga ke tebe vôm mone a mbe.
- 10 Eyoñ be nga yen ôteté, be nga vak étua mevak.
- 11 Ane be nga nyiin e nda, be nga yen mon baa Maria nyia wé; ane be nga kute meboñe si a kañe nye. Be nga kuli bidima bi biôme biab, be nga kee nye mimvean, gôlt, meyemete ya dí'i a mbon ya wo'o.
- 12 Eyoñ be maneya leban e biyeyem na be bo te bulan e be Herôdes, ane be nga yale zene fe, a ke e si jab.

Mbil E Egipten

(Nkôl 2:15; Besam 2:2-4, 10, 12; 76:11)

- 13 Eyoñ be nga mane ke, ô lôô, éngele Nti a nga yené e be Yôsef e biyeyem, a jô nye na, kôlô'ô e si, ô nyoñe mon baa nyia, ô ke mbil e Egipten, ô tabe wôé akekui m'aye kate wo, amu Herôdes a ye jeñe mon na a jaa nye.
- 14 Ane a nga kôlô e si, a nyoñe mon baa nyia aluse, a ke e Egipten.
- 15 Ane a nga tabe wôé akekui awu Herôdes; nalé njôan Nti a nga jô anyu nkulemjô ô nga tôéban, na, "Me nga loene mone wom, a so'o e Egipten."

Mwôéan minkeñele mi bon

(Yér 31:15)

- 16 Eyoñ Herôdes a nga yeme na, beyememam be du'uya nye, ane a nga dañe yaa, a lôme bôt be wôé bobefam bese ya Betlehem a mengôto mé mese, akôlô ôkala ya mimbu mibaé a ke si, afôla éyoñ a nga mane yemelan e be beyememam.
- 17 Eyoñ éte njôan ô nga jôban e be Yerémia nkulumejô ô nga tôéban na :
- 18 «Tyiñ é nga wô'é e Rama, miñyôn a du abui, Rashel a nga yi bone bé, a nga bene volôban nlem, amu be nji fe bo."

Mebulan e Nazaret

(Luk 2:39)

- 19 Eyoñ Herôdes a wuya, ô lôô, éngele Nti a nga yené e be Yôsef e biyeyem e Egipten, nye na,
- 20 kôlô'ô e si, ô nyoñe mon baa nyia wé, ô ke si ya Israël : amu ba be nga jeñ ényiñe mon be wuya.
- 21 Ane a nga kôlô e si, a nyoñe mon baa nyia wé, a nyiin e si ya Israël.
- 22 Ve éyoñ a nga wô'ô na Arkélaus nnye a nga jôô si ya Yudéa éjian ésa wé Herôdes, a nga ko woñ ya ke wôé. Nde éyoñ a nga nyoñe nleban e biyeyem, a nga ke e mefôla ya Galiléa.
- 23 Ane a nga ke tabe e nlam ô ne jôé na, Nazaret, nalé njôan ô nga jôban e be bekulumejô ô nga tôéban na, " A ye lobane na, mô't ya Nazaret."

Nkatane mbamba foé Yôhanes Baptist

(Mark1 :2-8 ; Luk 3 :1-18 ; M.M. 19 :4)

- 3 1 Melu mete Yôhanes Baptist a nga suan, a nga kate mbamba foé e nkôte si ya Yudéa, nye na,
- 2 Kôñela'ane minlem, amu éjôé ya yôb é nto bebé.
- 3 Amu nyina a ne mô't nkulumejô Yesaya a nga kobô ajô dé na,
« Tyiñ j'ayôtan e nkôte si : Kômane zen Nti, bo'ane mimfaka mié zôsô ».

- 4 Yôhanes émien a nga be'e ngômesane mevule me kamel, a ases ékôbe tit ntiñetan angeteñ. Bidi bié bi mbe bitandak a wôé ya fé.
- 5 Eyoñ éte Yerusalem, a Yudéa ase, a afôla si ese ya Yordan, be nga bo be kele e be nye;
- 6 ane a nga baptizô be e ôsôé ya Yordan, be meme mam abé mab.
- 7 Nde, ayen a nga yen abui Befarésias, a Besadusias e za'a e mbaptizô wé, a nga jô be na, A mvoñe mekpwe, za a nga lebe mia, mi mate ayaa d'azu ?
- 8 Ajô ete, wumane bibuma bi ayian a nkôñelan nlem.
- 9 Te simesane jô e minlem mienan été na, Abraham nnye a ne bia ésa : amu m'ajô mia na, Zambe a ne ngule ya bo na bon be Abraham be so e meko'o ma.
- 10 Nde ja'an éyoñe ji, ôvôn ô mbôô e tine bilé : ajô ete, élé ése j'abo te wum mbamba bibuma, j'aye ba'éban a wuaban e nduan.

E môt a dañe Yôhanes e nkôñ

- 11 Ma fo'o m'abaptizô mia a mendim mfa'a ya nkôñelan nlem : ve nyô a zu me e mvus, nnye a dañe ma e nkôñ, me nji bo abime nkôñ ya be'e besilefase bé. Nnye ate a ye baptizô mia a Mfufup Nsisim a nduan.
- 12 Ese'ese jé é ne nye e wo, a ye tu'a vose nseñe wé, a kôane blé, a naane nye akañ été, ve a ye di'i bikôla'a e nduan é vo'o dimban.

Mbaptizôbane Yésus

(Mar 1:9-11; Luk 3:21, 22; Yôh 1:32-34; M.M. 10:38)

- 13 Eyoñ éte Yésus a nga ke e Yordan e be Yôhanes, a so'o e Galiléa na, a baptizôban.
- 14 Ve Yôhanes a nga ye kame nye, nye na, ma m'ayiane na wo ô baptizô ma, ye wo w'aviane zu e be ma?
- 15 Ane Yésus a nga yalan a jô nye na, jibi'i bo éyoñe ji, amu nalé a yiane bia na bi jalé zôsô ase. Nde a nga jibi bo.
- 16 Eyoñe Yésus a nga mane baptizôban, ane a nga ji'a kôlô e mendim, ô lôô, yôb e nga neteban, ane a nga yen Nsisime Zambe ô sisik aval ane zum; ô za'a be nye.
- 17 O lôô, tyiñ é nga so e yôb été é jô'ô na, Nyina a ne Mone wom m'anye'e; m'ayene nye mvaé.

Meve'ele me Yésus

(Mark 1:12, 13; Luk 4:1-13; Met 3:1-6;
Besam 27:2; Behéb 4:15)

- 4 1 Eyoñ éte Nsisim ô nga kee Yésus e nkôte si na diable a ve'ele nye.
- 2 Eyoñ a bômbôya zaé môs mewôm menyin a melu mewôm menyin, mvus éte nje a nga wô'ô zaé.
- 3 Ane mve'ele bôt a nga zu e be nye, a jô nye na, Nge ô ne Mone Zambe, jô'ô meko'o mana na me veñesane fembé.

- 4 Ve a nga yalane na, E ne ntilane na, Sa ke fembé étam mỗt a nyiñ a je, ve a njôan ôse w'akui anyu Zambe.
- 5 Eyoñ éte diable a nga kee nye e mfufub nlam. Nde a nga télé nye e ôzolome tempel e yôb,
- 6 a jô nye na, Nge ô ne Mone Zambe, wu'a womien e si, amu e ne ntilane na, « A ye bendé beéngéle bé ajô dôé ; nde b'aye be'e wo e mo yôb, ô za kômetô abo dôé e akok. »
- 7 Yésus a nga jô nye na, E ne ntilane na, « W'aye bo te ve'ele Nti Zambe wôé. »
- 8 Ane diable a nga beta kee nye e nkôl w'adañ ôyab yôb ; ane a nga liti nye bijôé bise ya si nyô, a étôto'o jab ;
- 9 nde a nga jô nye na, M'aye ve wo mam ma mese, nge w'aye kute meboñe si a kañe ma.
- 10 Eyoñ éte Yésus a nga jô nye na, Kôlô'ô, A Satan ! amu e ne ntilane na, « W'aye kañ Nti Zambe wôé ô saé ve nye étam. »
- 11 Eyoñ éte diable a nga jô'é nye, ô lôô, beéngéle be nga zu volô nye.

Yésus a taté ésaé jé

(Mark 1 :14 ; Luk 4 :14, 15 ; Yes 8 :23 ; 9 :1)

- 12 Nde éyoñ Yésus a nga wô'ô na, be keeya Yôhanes e nda mimbôk, a nga ke e Galiléa.
- 13 Ane a nga kôlô fe e Nazaret, a ke tabe e Kapernaum, nlam ô ne éwome mañ, e mefôla me si ya Zabulôn a Neftali,
- 14 nde njôan nkulumejô Yesaya a nga jô ô nga tôéban na,
- 15 «Si ya Zabulôn a si ya Neftali, e Yordan yat, Galiléa ya meyoñ biku,
- 16 bôt be nga to e dibi été, be nga yen beta éfufup, ba be nga to e si a dibi ya awu, éfufub é nga tôô e be be.”
- 17 Akôlô éyoñ éte, Yésus a nga taté kate mbamba foé, a jô na, Kôñela'ane minlem; amu éjôé ya yôb é nto bébé.

Yésus a loene besômé kos benyin

(Mark 1:16-20; Luk 5:1-11; 1 Bejôô 19:19-21)

- 18 Eyoñ a nga ke a womelô mañ ya Galiléa, nde a nga yen bobenyañe bebaé, Simôn b'aloene Pétrus, baa Andréas monyañ, be wu'a mvunda e mañ été; amu be mbe besômé kos.
- 19 Nde a nga jô be na, Tôñane ma, amu m'aye bo mia besômé bôt.
- 20 Eté été, be nga li'i mevot, be nga tôñe nye.
- 21 Akôlô ya valé, a nga yene bobenyañe befe bebaé, Yakôbus mone Zebedias, baa Yôhanes monyañ, be too éfunga été baa Zebedias ésa wob, be kôme' mevot mab; nde a nga loene be.
- 22 Eté été, be nga li'i éfunga a ésa wob, a tôñe nye.

Beta minsamba mi atôñe Yésus

(Mat 8:16, 17; 9:35; Mark 1:32-39;
Luk 4:43, 44; 6:17-19)

- 23 Yésus a nga ke a lôtan e Galiléa ase, a ye'ele e besinagôg bab été, a kate' mbamba foé ya éjôé, a saék akon ese a aya'a ese bôt be nga ya'a.
- 24 Nde duma dé e nga kui e ngume si ya Siria. Ane be nga zu ba bese be nga bili akon mevale meva, a ba mbia mintae mi nga bi, ba be mbee mbia minsisim, a ba be nga bo be kpwa'a ésesé, a ba be mbe nyôl ne yemeleyemele; ane a nga saé be.
- 25 Nde beta nsamba bôt a nga tône nye be so'o Galiléa, a Dékapôlis, a Yerusalem, a Yudéa, a e Yordan yat.

Nkatan mbamba foé ya nkô :

Mam me mvom

(Luk 6:20-26; Besam 34:12-20;
Deut 18:15, 18, 19; Yes 61:1-3)

- 5 1 Eyoñ a nga yene jama bôt ate, ane a nga bet e nkô; atabe a nga tabe e si, ane beye'é bé be nga zu e be nye.
- 2 Nde a nga kui anyu dé, a ye'ele be a jô na :
- 3 Mvom a ba be ne minzôzoé e nsisim, amu éjôé ya yôb é ne ényab.
- 4 Mvom a ba b'ayi du, amu b'aye volôbane minlem.
- 5 Mvom a ba be ne évôvoé, amu b'aye nyoñe si nyô.
- 6 Mvom a ba b'awô'ô zôsô zaé a évé, amu b'aye jaléban.
- 7 Mvom a ba b'ako bôt éngôngol, amu b'aye koban éngôngo.
- 8 Mvom a ba be ne mimfuban e nlem, amu b'aye yene Zambe.
- 9 Mvom a ba be ne belate bôt ñbwa, amu b'aye lobane bon be Zambe.
- 10 Mvom a ba b'awu ékpwe'ele amu ajô ya zôsô, amu éjôé ya yôb é ne ényab.
- 11 Mvom a mia éyoñ b'aye komekane mia, be kpwe'ele'e mia, a be kobô'ô mbia jam ase mfa'a wônan ane bela minsos, amu ma.
- 12 Va'an, mi fôn, amu ma'ane menan me ne anen e yôb, amu nalé be nga kpwe'ele bekulumejô be mbe mia ôsu.

Nku ya si

- 13 Mia, mi ne nku ya si nyô ; nge nku ô sameya zam, b'aye beta tyite wô a za jômô ? O nji beta volô jôm, fo'o ve na, be kute wô atan, bôt be tibi'i wô a mebo.

Efufub ya si

- 14 Mia, mi ne éfufub ya si nyô. Nlam ô bete e nkôle yôb, ô vo'o sobô.

- 15 Nalé fe, be nji bo'é lambe, be télé nye éwolo si, ve e étélé lambe yôb a nga faé bôte bese be ne e nda été.
- 16 Efufub jenan é faék aval ete e mise me bôt, nde ete b'aye yen mbamba mimboane mienan, a ve Eso wônan a ne yôb, duma.

Ane Yésus a yene metiñ

- 17 Te si'ane ko na, me zuya tyam metiñ a bekulumejô. Me nji ke zu tyam, ve e tôle.
- 18 Amu m'abele ane m'ajô mia na, Akekui yôb a si bi aye lô, aton ékanga da nge ntene wua, teke'e jia j'aye lô e metiñ, ve akekui mam mese m'aye tôéban.
- 19 Ajô ete, mô, ase a tyam abendé da ya mebendé m'adañe tyôtyoé, a ye'ele fe bôt nalé, a ye loban ôbemô, e éjôé ya yôb. Ve mô, ase a ye bo me, a ye'ele fe me, a ye loban, mōnnen, e éjôé ya yôb.
- 20 Amu m'ajô mia na, Nge zôsô wônan a ne te dañe nyôa betili bekalate a Befarésias, mi aye ke nyiin e éjôé ya yôb.

Ane Yésus a yen ayaa

(Yôh 3 :15 ; Luk 12 :58, 59 ; Besam 119 :96)

- 21 Mi wô'ôya ane e nga jôban e be bôte betôle na, W'aye bo te wôé mô; ve mô, ase a wôé mô, a ye bi mekua e aba mejô.
- 22 Ve ma, m'ajô mia na, mô, ase a yaa monyañ, a ne mekua e aba mejô. E mô, ase a ye jô monyañ na, Ndimendimi, a ye bi mekua e nsamba betyi'i mejô ; a mô, ase a ye jô na, Akut, a ye bi mekua ya ke e Ebé j'ayôñe nduan.
- 23 Ajô ete, nge w'akee mveane wôé e altar, ve w 'asimesan vôm ate na, monyoñ a bili wo ajô,
- 24 li'i mveane wôé ôsu altar, ô taté ke late monyoñ, éyoñ éte w'ake ve mveane wôé.
- 25 Jika'a late ñbwa a mbo'olô wôé, nté mia nye mi ngenan e zen, mbo'olô wôé a za kee wo e be ntyi'i mejô, ntyi'i mejô ke a ye kalane wo e be mba'ale mimbôk, ô wuaban e nda mimbôk.
- 26 M'abele ane m'ajô wo na, W'aye bo teke'e kôlô valé, ve akekui w'aye mane ya'ane susu'a étune kaba.

Ane Yésus a yene mejian

(2 Sam 11 :2, 3 ; Mark 9 :43-48 ; Gal 5 :24 ;
Min 16 :30 ; Mark 10 :2-12)

- 27 Mi wô'ôya ane e nga jôbane na, W'aye bo te bo mejian.
- 28 Ve ma m'ajô mia na, Mô, ase a lôbô minga ane a nyamete nye, a jiiya nye e nlem été.

- 29 Nge dise dôé ya mbonnôm, d'atindi wo na ô bo abé, va'a de, ô wua de fé; amu d'avolô wo na, ébu'a nyôle jôé ya bibu'a biôé j'ajaan, ve sa na, ngume nyôle wôé ô wuaban e Ebé nduan j'ayôñ.
- 30 Nde, nge wo wôé ya mbonnôm w'atindi wo na, ô bo abé, tyi'i wô ô wua wô fé. Amu d'avolô wo na, ébu'a ya bibu'a biôé jia j'ajaan, ve sa na, ngume nyôle wôé w'awuaban e Ebé nduan j'ayôñ.

Ane Yésus a yen nsuane minga

- 31 E nga jôbane na, Môt ase a ye suu minga wé, a va'a nye kalata ntyaman aluk.
- 32 Ve ma m'ajô mia na, môt ase a suu minga wé teke'e na étom mejian, a boya nye na a bo mejian; a môt a ye lu'u minga a ne nsuane nalé, a bo mejian.

Ane Yésus a yene minka

(Mat 12:36; 23:16-22; Yak 5:12)

- 33 Nalé fe na, mi wô'ôya ane e nga jôban e be bôte betôle na, W'aye bo te kan ngana medu'an, ve w'aye tôé mengak ô nga ka'a Nti.
- 34 Ve ma m'ajô mia na, Te kalane minkal ne tya, ja'ane yôb, amu e ne éto njôô Zambe ;
- 35 ja'ana si nyô, amu é ne ételémébô jé ; ja'ana Yerusalem, amu a ne nlame beta njô bôt.
- 36 To'o nlô wôé te kalan, amu ô se ngule ya bo koñ ésile jia éfumulu nge évindi.
- 37 Ve nkobô wônan ô bo'o ve, Yaa, yaa ; Momo, momo ! Jam d'abebe mana e yôb, d'aso e be mbia môt.

Ane Yésus a yene mintañ

(Luk 6:27-36; Rôm 12:17-21)

- 38 Mi wô'ôya ane e nga jôbane na, Dis d'abutane dis, asôñ d'abutan asôñ.
- 39 Ve ma m'ajô mia na, Te kangane mbia môt. Ve nge môt a bibi wo amañ ya mbonnôm, veñesa'ane fe nye da vok.
- 40 Nge môt a kômbô wo soman, a nyoñe wo mfondé wôé, jôke'é fe alô'ô dôé.
- 41 Nge môt a yemete wo na, ô ke kilômita jia a étun, kelee nye éla.
- 42 Va'a nyô a ja'é wo, ve te nyum nyô a kômbô kôlé wo jôm.

Ane Yésus a yene minziziñ

- 43 Mi wô'ôya ane e nga jôbane na, W'aye nye'e ébemôtô, a siñ nziziñe wôé.
- 44 Ve ma m'ajô mia na, Nyeka'ane minziziñe mienan, mi ye'ela'an ajô ba b'akpwe'ele mia,
- 45 nde mi aye bo bone be Eso wônan a ne yôb. Amu a bo jôb e tôô mbia be bôt a mbamba be bôt, a noo fe bezôsô a bikotekote mveñ.

- 46 Amu nge mi anye'e ve bôt b'anye'e mia, za ma'an mi aye yen? Ye sa jam dada ete nde benyoñe tas b'abo?
- 47 Nde nge mi abatane ve bobenyoñe benan étam, jé mi abo nje j'adañe bôte befe? Ye sa jam dada ete bikul bi abo?
- 48 Ajô ete, mi aye bo zôsô, ane Eso wônan a ne e yôb a ne zôsô.

Mboane zôsô

(Luk 12 :1, 2 ; Kol 3 :23, 24)

- 6 1 Taba'ane ntyel ya bo zôsô wônan e mise me bôt na be yene mia ; nge nalé, wôna mi nji bi ma'an e be Eso wônan a ne e yôb.

Yésus a ye'ele ajô mveane bingôngole bi bôt biôm

- 2 Ajô ete, éyoñ w'ave éngôngole môt jôm, te loñe toñ ôsu viôé, aval ane bôte bebadu'u b'abo e besingagôg été a minjoñ yôb, amu na bôt be ve be duma. M'abele ane m'ajô mia na, be yeneya ma'ane mab.
- 3 Ve wo, nge w'ave éngôngole môt jôm, mbongale wôé ô bo'o te yeme jam mbonnôme wôé w'abo,
- 4 nalé jôm w'ave éngôngole môt j'aye veban asoé, nde Eso wôé, nyô a yen asoé, a ye ya'ane wo.

Yésus a ye'ele ajô meye'elan

- 5 Eyoñ mi aye'elan, mi aye bo te bo aval ane bôte bebadu'u b'abo ; amu b'anye'e be ye'elan be tele e besinagôg été a mebu'u me ma'ane minjoñ, amu na bôt be yene be. M'abele ane m'ajô mia na, be yeneya ma'ane mab.
- 6 Ve wo, éyoñ w'aye'elan, nyi'in étun ôbemene jôé, éyoñ ô dibeya mbé, ô ye'elan Eso wôé a ne asoé ; nde Eso wôé, nyô a yen asoé, a ye ya'ane wo.

Meye'elan me Nti

(Luk 11 :1-4 ; Mat 18 :21-35)

- 7 Nde fe, éyoñ mi aye'elan, te ba'alane jô jame da biyoñe biyoñ, aval ane bikul bi abo ; amu b'asi'a ko na, b'aye wô'ôban amu abui nkobô dab.
- 8 Ajô ete, mi bo te vu be, amu Zambe Eso wônan a yeme mam m'ajembane mia, te yen mi za jaké'é nye.
- 9 Ajô ete, mi ye'ela'an ana :
A Tate wongan ô ne e yôb jôé dôé e bo'o étyi.
- 10 Ejôé jôé é za'ak, Nkômbane wôé ô boba'ane fe e si nyô aval ane yôb été.
- 11 Va'a bia den bidi biangan ya môs ôse;

- 12 Jamé'é bia memvôla mangan, aval ane bia fe bi jaméya bôt be bili bia memvôla ;
 13 Te kee bia e mevé'ele été, ve vaa bia e be mbia mô. [Amu Ejôé a Ngu a Duma,
 Bi ne émbiôé, nnôm éto. Amen.]
 14 Amu nge mi ajamé bôt minkobane miab, Eso wônan a ne e yôb, a ye fe jamé mia.
 15 Ve nge mi abo te jamé bôt, Eso wônane fe a ye bo te jamé mia minkobane mienan.

Yésus a ye'ele ajô étyi bidi (Yes 58 :3-8)

- 16 Nde éyoñ mi atyi bidi, te boan mimbote mesu aval ane bôte bebadu'u b'abo, amu
 b'andamane mesu mab ane bôt b'aye yene na b'atyí bidi. M'abele ane m'ajô mia
 na, be yeneya ma'ane mab.
 17 Ve wo, éyoñ w'atyí bidi, woko'o nlô wôé mbon, ô sôbe fe asu dôé,
 18 ô za yené e be bôt na, w'atyí bidi, ve e be Eso wôé, nyô a ne asoé ; Nde Eso wôé,
 nyô a yen asoé, a ye ya'ane wo.

Akume ya yôb (Luk 11 :34-36 ; 12 :15-34 ; 1 Tim 6 :9, 10)

- 19 Te kôan akum e si nyô mfa'a wônan miabebien, vôm kômébua a miengele bi
 andamane de, a vôm miñwuwub mi atube menda a wub,
 20 ve mia kô'ane miabebien akum e yôb, vôm kômébua nge miengele bi ne te
 ndamane de, a vôm miñwuwub mi ne te tube menda a wub ;
 21 amu vôm akume dôé e né, vôm ate fe nleme wôé w'aye bo.

Lambe ya nyô

- 22 Dis e ne lambe ya nyô. Ajô ete, nge dise dôé e ne ne sañ, ngume nyôle wôé w'aye
 bo éngengeñ ;
 23 ve nge dise dôé e ne abé, ngume nyôle wôé w'aye bo dibi. Ajô ete, nge éfufub é ne
 be wo é ne dibi, aka'a abui dibi ete d'abye bo !

Zambe baa Mammon

- 24 Môte wua a vo'o saéane beti bebaé ; amu nge a ye siñe wua, a ye nye'e nyô
 mbok ; ékoziñ na, nge a timbi e be wua, a ye biasé e nyô mbok. Mi se ngule ya
 saéane Zambe baa Mammon.

Ntyelane minlem e yôb

- 25 Amu ajô ete nde m'ajô mia na, te tyelane minlem e yôb ajô ényiñe jenan, jôm mi
 aye di, nge jôm mi aye nyu, nge nyôle jenan, jôm mi aye jaé. Ke ényiñ j'adañe bidi,
 a nyôl j'adañe ngômesan.

- 26 Tameka fomban anon ya yôb, na, e ne te mias mvoñ, te vaa bidi, nge kôane bie e menda bidi ; e Eso wônan a ne e yôb a toñe de. Ye sa mia mi adañe de ?
- 27 Nde, za ya be mia mi atyelé minlem e yôb, a ne ngule ya wôñôlô ényiñe jé nté ényi'a wo ?
- 28 Nde, amu jé mi atyelé minlem e yôb ajô mengômesan ? Tameka fomban sam meyañ ya fé, aval ane j'ayaé ; é ne te ju'u ésaé nge tiñ bindelé ;
- 29 ve m'ajô mia na, akôسابو Solômon étôto'o jé ése été, a nji jaé ngômesan aval ane jia ya be be.
- 30 Nde, nge Zambe a jalé bilo'o ya fé ana, mbie bi too den, ve akiti bi awuaban e nduan, amu jé a ye bo te dañe jalé mia, a bôte ya ôyôme mbunan ?
- 31 Ajô ete, mi bo te tyelane minlem e yôb, a jô na, Bi aye di jé ? nge na, Bi aye jaé jé ?
- 32 Amu bikul bi ajeñe biôm bite bise.
- 33 Ve tata'a jeñan éjôé jé, a zôsô wé wôna biôm bite bise bi aye kô'ôlane mia e yôb.
- 34 Ajô ete, te tyelane minlem e yôb ajô akiti ; amu akiti ebien d'aye tyelé nlem e yôb. Nju'u ya môse wua w'ayiane môs ôte.

Mveane bôte befe mekua

(Luk 6 :37, 38, 41, 42)

- 7 1 Te tyi'ane mejô, nde mi aye bo te tyi'ibane mejô.
- 2 Amu na, avale ntyi'an mi atyik, nde ete b'aye tyi'i mia, nalé fe aval ôve'e mi ave'e de, ñvie fe mi aye ve'eban.
- 3 Amu jé w'ayen éfes é ne monyoñ e dis, ve te yem mbôñ ô ne dise dôé womien ?
- 4 O ne jô monyoñ aya na, Jôké'é me vaa wo éfes e ne wo e dis, nga ô lôô mbôñ ô ne e dise dôé womien ?
- 5 Wo môta bebadu'u, taté'é vaa mbôñ ô ne dise dôé womien, wôna w'aye yen ane ô ne vaa éfes é ne e dise monyoñ.
- 6 Te veane bemvu jôm é ne étyi ; nalé fe te wuane metabe menan asu bengôé, be za tya'a me a mebo mab, be kôñelan fe be nga lôbe mia.

Jaka'an, Jeñan, Kutane mbé

(Luk 11 :5-13 ; 18 :1-7)

- 7 Jaka'an, nde be ve mia ; jeñan, wôna mi aye yen; kutan mbé, w'aye diibane mia.
- 8 Amu môat ase a ja'é, a nyoñ, nyô a jeñ, a ye yen, nyô a kut mbé, w'aye diibane nye.
- 9 Nge na, ye môat ya be mia, monafam wé a jaké'é nye fembé, ye a viane kee nye akok?
- 10 Nge a ye ja'é kos, ye a ye kee nye nyo?
- 11 AJô ete, nge mia mi ne mbia be bôt, mi ayeme ve bone benan mimvean mi ne mvaé, fô'ô fe Eso wônan a nye Yôb, a ye ve ba b'aja'é nye biôm bi ne mvaé?

- 12 Ajô ete, mam mese mi ayi na, bôt be bo mia, mia fe bo'ane aval ete; amu mboane wu ô ne metiñ me Zambe a bekulumejô.

Ofanefane mbé

(Luk 13:23-25)

- 13 Nyi'an mbé ô ne ôfanefan, amu mbé ô ne ndam, a zen é ne ne ngeen, j'akee bôt e njañ, a ba b'anyiine wô be ne abui.
- 14 Amu mbé ô ne ôfanefan, zene ke ôbametani, ja'akee bôt ényiñ, nde ba b'ayene je be ne abot.

Elé j'ayemeleban a bibuma

(Luk 6 :43-45 ; 2 Tim 3 :5-9 ; 2 Pét 2 :1-3)

- 15 Taba'ane bekulumejô be ne minsos ntye, mbe b'azu e be mia be be'e bikôb mintômba, ve mfa'a ya été be ne bibibi beze.
- 16 Mi aye yemelane be a bibuma biab. Ye bôt b'akolé bisañe bibuma bi ndik e minsinik, nge bibuma bi fige elo'o ndôé?
- 17 Nalé ate, élé ése é ne mvaé j'awum mbamba bibuma; ve élé é ne abé j'awum mbia bibuma.
- 18 Elé é ne mvaé é vo'o wum mbia bibuma, nalé fe élé é ne abé é vo'o wum mbamba bibuma.
- 19 Elé ése j'abo te wum mbamba bibuma j'aba'éban a wuaban e nduan été.
- 20 Nde, mi aye yemelane be a bibuma biab.

Me nji yeme mia

(Luk 13:25-28; 6:46-49; Besam 1;
Ezék 13:10-16)

- 21 Sa mô't ase a jô ma na, A Nti, A Nti, nnye a ye nyiin éjôé ya yôb, ve nyô a bo nkômban Esa wom a ne yôb.
- 22 Môs ôte bôt abui b'aye jô ma na, A Nti, A Nti, ke bi nga kulu mejô a jôé dôé, a titane fe mbia minsisim a jôé dôé, a bo biwôlô mimboan abui a jôé dôé?
- 23 Eyoñ éte fe m'aye kpwaane be na, Me nji tame yeme mia; kôla'ane vô'm me too, mia bebo mam abé.

Mimbôka'a mibaé

- 24 Ajô ete, mô't ase a wô'ô mejô mam ma, a bo fe ma, a ye funan mfefe'e mô't ô nga lôñ nda jé akôm yôb.

- 25 Ane mveñ é nga noñ, a ndôn é nga kui, a bivuñulu bi nga vuñ a jimbi nda été, ve é nji ke ku, amu é mbe nlôñan e akôme yôb.
- 26 Nde, môť ase a wôô mejô mam ma, te bo me, a ye funan ane akute môť e nga lôñ nda jé e nsele'e yôb.
- 27 Ane mveñ é nga noñ, a ndôn é nga kui, bivuñulu bi nga vuñ a jimbi nda éte, je ve ku; nkuan ôte ô mbe beta nkuan.
- 28 A nga bo na, éyoñ Yésus a nga mane kobô mejô mete, jama bôt a nga semé ñye'elane wé;
- 29 amu a nga ye'ele be aval ane môť a bili ngulenjôan, a sa aval ane betili bekalate bab.

Yésus a saé nzezam

(Mark 1:40-45; Luk 5:12-16)

- 8 1 Eyoñ a nga mane siliki nkô, bikukute bi bôt bi nga tôñ nye.
- 2 O lôô, nzezam ô nga zu e be nye, ve kute nye meboñe si, a jô na, A Nti, nge w'akômbô, ô ne ngule ya fubu ma.
- 3 Ane a nga same wo a nambe nye, a jô na, M'akômbô, fubuk. Eté éte ane zam é nga mane nye e nyô.
- 4 Yésus a nga jô nye na, Bo'ô ntye, te kate môť ; ve kele liti pretre nyôle jôé, ô ve mveane Môze a nga bendé na, ô bo be ngaa.

Mongôbisaé évete ntete bezimbi a saéban

(Luk 7 :1-10)

- 5 Nde éyoñ a nga mane nyiin e Kapernaum, évet ntete bezimbi é nga zu e be nye, a ye'elane nye,
- 6 a jô na, A Nti mongôbisaé wom a bôô e nda, a kon nyôl ne yemeleyemele, a wôô mintaé abé.
- 7 A nga jô nye na, Me le, m'azu saé nye.
- 8 Ane évet ntete bezimbi é nga yalan a jô na, A Nti, me nji bo aka'a môť w'ayiane nyiin andile dame si, ve jame da, jô'ô ve ajô, mongôbisaé wom a saéban.
- 9 Au mamiene fe me ne e ngulenjôane si, ma fe me bili bezimbi me ke m'ajôô. Nge m'ajô nyina na, Kelek, nye ve ke ; nyô mbo'ô fe na, Za'ak, nye ve zu ; ôlo viame ke na, Bo'ô jame di, vie ve bo de.
- 10 Nde éyoñ Yésus a nga wôô ajô ete, a nga semé, a jô ba be nga tôñe nye na, M'abele ane m'ajô mia na, Me nji koé aka'a mbunane di e be môte wua ya Israël.
- 11 Ve m'ajô mia na, Bôt abui b'aye so mfa'a jôb d'atôô a mfa'a d'adim, ve tabe si e tawôlô ba be Abraham, a Isaak, a Yakôb, éjôé ya yôb.
- 12 Ve bon ya éjôé b'aye wuaban atan e dibi éte ; vôm ate du d'aye bo a ñwôtane mesôñ.

- 13 Ane Yésus a nga jô évet ntete bezimbi na, Kele w'ake ; e bo'wo ane w'ate buni. Ane mongôbisaé a nga saéban awolo ete ebien.

Yésus a saé ntyia minga Pétrus
(Mark 1 :29-34 ; Luk 4 :38-41)

- 14 Nde, éyoñ Yésus a nga nyiin e nda Pétrus, a nga yen ntyia minga a bôô e si, a kone' nyôl ayôñ ;
- 15 ane a nga nambe nye wo, ayôñ ve mane nye e nyô. Ane minga ate a nga kôlô e si, a volô nye.
- 16 Eyoñ ngô'é é nga bo, be nga zuu nye bôt abui be mbee mbia minsisim ; ane a nga vaa mbia minsisim mite a njôan ya anyu, a saé ba bese be nga kon ;
- 17 nde njôan Yesaya nkulumejô a nga jô ô nga tôéban na, "»Emien a nga nyoñ ate'e nyôle dangan, a be'e fe akone ndangan. »

Bôt b'anye'e be tôñe Yésus
(Luk 9 :57-62)

- 18 Eyoñ Yésus a nga yen ékôane bôt é bôma'ane nye, ane a nga bendé beye'é na, be dañ e kindi'i yat.
- 19 Ane ntili bekalate éziñ a nga zu e be nye, a jô na, A Nye'ele, m'aye tôñe wo e vôm ase w'aye ke.
- 20 Ane Yésus a nga jô nye na, Bemva'a be bili mimful, anon ke mumba, ve Mone mô't a nji bi vôm ya bôôé nlô wé.
- 21 Ane mô't mfe ya beye'é a nga jô nye na, A Nti, me'ete'e na, me taté ke jam ésa wom e soñ.
- 22 Ve Yésus a nga jô nye na, Tôñe' ma ; jôké'é miñwuan mi jame miñwuane miab.

Yésus a je' ôkôs
(Mark 4 :35-41 ; Luk 8 :22-25 ; Besam 107)

- 23 Eyoñ a nga mane dañ éfunga été, beye'é bé be nga tôñe nye.
- 24 Nde ô lôô, beta ôkôs a nga vuñ e mañ yôb, nalé ate mintyôa mi nga yandan éfunga, ve émien a bôô ôyo.
- 25 Ane be nga ke e be nye, a vele nye, be na, A Nti, ntyi'i bia, bi jañeya.
- 26 Ane a nga jô be na, mi ako woñ amu jé, A bôte ya ôyôme mbunan. A nga kôlô e si, a bame bivunulu a mañ, nde beta évôl a nga ku ne kubuk.
- 27 Ve befam bete be nga semé, be na, Za aka'a môte di, ja'ana bivunulu a mañ ve wôô nye?

Mbia minsisim ya Gadara

(Mark 5 :1-20 ; Luk 8 :26-39 ; 1 Yôh 3 :8)

- 28 Eyoñ a nga kui e kindi'i yat, e si bôte ya Gadara, befam bebaé be mbee mbia minsisim be nga tôbane nye, be kôlô'ô mfa'a ya mesoñ, étua ayo'o bôt ; nalé ate teke'e mô't a mbe ngul ya lô'te zen é'te.
- 29 O lô'ô, be nga yôtan, be jô'ô na, Bia be wo bi ne za ajô'ô, wo Mone Zambe ? Ye ô zuya liti bia njuk, te yen éyoñ é za kpawa'an ?
- 30 Nde, mbam abui bengôé ô nga too be ôyab, be ja'ak.
- 31 Ane mbia minsisim mi nga ye'elane nye, a jô na, Nge w'avaa bia, lô'me bia bi ke nyiin e mbam bengôé wuli.
- 32 Ane a nga jô mie na, Kelan. Nde mi nga kôlô a ke nyiin e bengôé. Nde ô lô'ô, ngume mbam ô nga siliki mimbil e yee, ve su'ulan e mañ, a wu mendim é'té.
- 33 Ane beba'ale be nga mate mimbil akekui e nlam, a kate foé ya mam mese, a bôt be mbee mbia minsisim.
- 34 Nde ô lô'ô, ngume nlam ô nga ke tôbane Yésus. Nde ayen be nga yen nye, be nga ye'elane nye na, a kôlô mefôla me si mab.

Yésus a saé mô't a mbe nyôl ne yememele

(Mar 2 :1-12 ; Luk 5 :17-26)

- 9 1 Ane a nga dañ éfunga é'té, a ke e kindi'i yat, a kui nlame wé émien.
- 2 Nde ô lô'ô, be nga zuu nye mô't, a kone' nyôl ne yemeleyemele, a bôt énoñ e yôb. Ayen Yésus a nga yene mbunane wob, a nga jô nkôkone nyôl ne yemeleyemele na, A mon, volô'ô nlem, mam abé môé me nto njaman.
- 3 Nde ô lô'ô, bôte bevo'o ya betili bekalate be nga jô e minlem é'té na, Mô'te nyina a kobô nkobô ébiasé Zambe.
- 4 Nde Yésus, amu a nga yeme minsimesane miab, a nga jô be na, Amu jé mi asimesane mbia be mam e minlem mienan é'té ?
- 5 Amu na, jé é ne tyi'ibi? Ye jô na, Mam abé môé me nto njaman ; ye jô na, kôlô'ô e si , ô wulu ?
- 6 Ve amu mi yeme na, Mone mô't a bili ngul e si nyô na, a jamé mam abé— ane a nga jô nkôkone nyôl ne yemeleyemele na, —Kôlô'ô e si, ô to'é énoñe jôé, ô ke e nda jôé.
- 7 Ane a nga kôlô e si, a ke e nda jé.
- 8 Nde, éyoñ jama bôt a nga yene jam ete, be nga ko woñ, a ve Zambe duma, nyô a nga ve bôt aka'a ngul ete.

Nlobane Matéus

(Mark 2 :13-17 ; Luk 5 :27-32 ; Mat 4 :18-22 ;
Besam 113 :7)

- 9 Akôlô Yésus a nga kôlô vôm ate, a nga yene mỗt a too si e wofis benyoñetas, jôé na, Matéus. Ane a nga jô nye na, Tôñe' ma. Ane a nga kôlô si a tôñe nye.

Yésus a di baa benyoñetas

- 10 Nde a nga bo na, a too tawôlô e nda été, ô lôô, benyoñetas abui a beboabé be nga suan, ba be Yésus a beye'é bé be nto tawôlô, be ja'ak.
- 11 Eyoñ Befarésias be nga yene jam ete, be nga jô beye'é bé na, Nye'ele wônan ba be benyoñetas a beboabé, b'adi vôme wua amu jé?
- 12 Eyoñ a nga wô'ô jam ete a nga jô na, Mimvômvo'é mi nji jeñ nsaé bôt, ve ba b'akon.
- 13 Ve kelan, mi ye'é jé é ne na, " M'ayi nkoan éngôngol, ve sa metuna'a "; amu me nji zu loene bezôsô, ve beboabé.

Nsili ajô étyi bidi

(Mark 2:18-22; Luk 5:33-39)

- 14 Eyoñ éte beye'é be Yôhanes be nga zu e be nye, be na, Amu jé bia be Befarésias bi atyi bidi, ve beye'é bôé te tyi?
- 15 Ane Yésus a nga jô be na, Ye bon be nlu'ú minga be ne ngul ya yi du nté ba be nluk be too vôme wua ? Ve melu m'aye zu, éyoñ nlu'ú minga a ye kôlô e be be, éyoñ éte b'aye tyi bidi.
- 16 Teke'e mỗt a beté abaka e ne mfefé afeb éndelé e ntu'ú ngômesan, amu abaka d'ayiane dib nyaban, d'aye viane limiti ntu'ú ngômesan, nyaban ô nga nenenen.
- 17 Nalé fe, bôt be ne te loé mfefé wain e minnôm mende'e bikôb ; nge b'abo nalé, mende'e bikôb m'aye la'a, wain ve dabete e si, a mende'e bikôb m'aye wu ntuk. Ve b'aloé wain e mimfefé mende'e bikôb, wôna bibaane bi nto mba'alane mvo'é.

Ngon évet éziñ a minga a nga nambe éwomane Yésus

(Mark 5 :22-43 ; Luk 8 :41-56 ; Yôh 5 :21, 28)

- 18 A ngenan a kobô'ô be mam mete, ô lôô, évet éziñ é nga zu e be nye, é nga kute meboñe si asu dé, a jô na, Ngo jam é ndôme wu, ve za'a beté nye wo wôé, wôna a ye beta nyiñ.
- 19 Ane Yésus a nga kôlô e si, a tôñe nye ba be beye'é bé.
- 20 O lôô, minga metyi me nga kui nye nyôl nté mimbu awôm a mibaé, a nga zu nye mfa'a ya mvus, a nambe nye ñwôndé alô'ô wé,
- 21 a jô'ô nlem été na, Nge m'anambe nye ja'ane ve alô'ô dé, m'aye bo mvo'é.

- 22 Nde Yésus a nga kôñelan a yene nye, nye na, A ngo jam, volô'ô nlem; mbunane wôé ô boya wo mvo'é. Ane minga a nga bo mvo'é ataté awolo ete.
- 23 Nde anyiin Yésus a nga nyiin e nda évet éte, a yene fe beloñe mindiñ a ékôane bôt é bo'ô éngôngôm,
- 24 a nga jô na, Kôla'an; amu monaminga a se ke ñwuan, a bôô ve ôyo. Be nga dañe woé nye,
- 25 Nde éyoñ ékôane bôt é maneya kuliban atan, a nga nyiin e nda été, a bi nye wo, ane monaminga a nga kôlô e si.
- 26 Ane foé ya jam ete é nga ke j'amialan e ngume si ôte.

Mindindim mibaé mi ayen

(Mark 8:22-26 ; 10:46-52 ; Yés 35:5)

- 27 akôlô Yésus a nga kôlô vôm ate, ane mindindim mibaé mi nga tôñe nye, mi yôta'an, a jô na, A mone David, ko bia éngôngo !
- 28 Nde éyoñ a nga nyiin e nda été, mindindim mite mi nga zu e be nye, ane Yésus a nga jô mie na, Ye mi abuni na, me ne ngul ya bo jame di ? Be nga jô nye na, Yaa, A Nti.
- 29 Eyoñ éte nje a nga nambe be mis, a jô na, E bo'ô mia aval ane mbunane wônan ô né.
- 30 Ane mise mab me nga kuiban. Nde Yésus a nga bendé be a ngul, nye na, Taba'an ntye, mô't a bo'ô te yeme jame di.
- 31 Ve be, éyoñ be nga kui atan, be nga miase duma dé e si éte ése.

Mvumvuk w'akobô

(Mat 12 :22-37 ; Yes 35 :6)

- 32 Nde akôlô be nga kôlô vôm ate, ô lôô, be nga zuu nye mvumvuk ô mbee mbia nsisim.
- 33 Eyoñ mbia nsisim a vaabaneya, mvumvuk ô nga kobô ; ane jama bôt a nga semé, a jô na, Mô't a nji tame yen aval ete Israël été.
- 34 Ve Befarésias be nga jô na, A vaa mbia minsim a ngul njôô mbia minsisim.

Afo'ô ya nkôane bidi

(Mark 6 :34 ; Mat 4 :23-25 ; M.M. 10 :38)

- 35 Ane Yésus a nga bo a kelek a wulu e minlam mise a male ma, a ye'ele'e e besinagôg bab été, a kate' mbamba foé ya éjôé, a saé ôkon ôse a aya'a ese.
- 36 Ve ñyenana a nga yene jama bôt, a nga wôô be éngôngol, amu be mbe nte'an, be kpwa'a som ane mintômba mi ne te mba'ale.
- 37 Eyoñ éte a nga jô beye'e bé na, Bidi ya koé bi nto abui, ve bebobisaé be ne abot.
- 38 Ajô ete, ye'ela'ane mie afubu na, a futi bebobisaé e nkôane bidi wé.

Ntobane minlôman awôm a mibaé

(Mark 3 :13-19 ; 6 :7-11 ; Luk 6 :12-16 ;
10 :1-12 ; M.M. 1 :13)

- 10 1 Ane a nga loene beye'é bé awôm a bebaé e be nye, a ve be ngule ya jôô mimvimvine minsisim, nalé ate b'aye vaa mie, a saé ôkon ôse a aya'a ese.
- 2 Môé minlôman awôm a mibaé me ne na, wu ya ôsu, Simôn a lobane na, Pétrus, baa Andréas monyañ ; Yakôbus mone Zebedé, baa Yôhanes monyañ ;
- 3 Filip baa Bartelemias ; Tômas baa Matéus nyoñetas ; Yakôbus mon Alféus baa Tadéus ;
- 4 Simôn môte ya Kana, A Yudas Iskariôt, nyô a nga koñe nye.

Nlômane minlôman awôm a mibaé

- 5 Balé bete awôm a bebaé, mbe Yésus a nga lôm, a bendé be na, Te keane zen ya biku ; te nyii nlam éziñ ya Samaria ;
- 6 mi kelan e be mintômba ya nda Israël mi ne ndiman.
- 7 Nde, ake mi ake, katane foé, mi jôô na, Ejôé ya yôb é nto bebé.
- 8 Saéane minkôkon ; wômôla'ane miñwuane ; fuba'ane minzezam ; va'ane mbia minsisim ; mi nyoñeya akab, va'an akab.
- 9 Te nyoñane gôlt e mesese menan été, nge silba, nge mvot.
- 10 Te kean a ékpwaé mfa'a ya dulu, nge biwomane bibaé, nge besilifas, nge ntum ; amu mboésaé a yiane nyoñe bidi bié.
- 11 Nde, nlam ôse nge jal ese mi anyiin été, jeñane môt a ne été a yian ; mi tabe'e fe vôm ate akekui éyoñ mi aya kôlô.
- 12 Anyiin mi anyiin nda été mi bata'ane je.
- 13 Nge nda été é ne bo aka'a nda d'anyian, mvo'é jenan é kui'i été. Ve nge é ne te yian, mvo'é jenan é bula'an e be mia.
- 14 Nde môt ase a ye bo te nyoñe mia, nge wôô mejô menan, mi aye kôlô nda éte, nge nlam ôte, sasan mbuluk e mebo menan.
- 15 M'abele ane m'ajô mia na, D'aye bo jame ya dañe jibi si ya Sodom a Gômôra e môse ntyi'ane mejô ve sa nlam ôte.

Bikpwe'ele bi aye so
(Luk 12 :4-12, 51-53 ; 14:26-33; 21:12-17)

- 16 O lôô, ma m'alôme mia aval ane mintômba mi ake e beze été. Ajô ete, bo'ane fek ane benyo, a nlem évôvoé aval ane bezum.
- 17 Ve taba'ane bôte bete ntye ; amu b'aye tii mia e meba mejô ; b'aye fe bibi mia minkasa e besinagôg bab été ;
- 18 nalé fe b'aye kee mia asu bengovina a bejô bôt, amu ajô dam, mi nga bo ngaa asu dab, a asu biku.
- 19 Eyoñ b'atii mia ana, te tyelane minlem e yôb aval ane mi aye kobô, nge jam mi aye jô; amu jam mi aye kobô d'aye veban e be mia awolo ete ebien ;
- 20 amu sa ke mia mi ne ba b'akobô, ve Nsisim Eso wônan w'aye kobô e be mia.
- 21 Monyañ a ye kee monyañ awu, nalé fe ésa a ye kee mon. Bon b'aye wosane bebiaé bab, a bo na be wôé be.
- 22 Mi aye bo ba bôte bese b'aye siñ, amu jôé dam. Ve nyô ase a bo mban akekui asu'ulan, nnye ate a ye nyiiban.
- 23 Nde éyoñ ése b'akpwe'ele mia e nlame wu, mata'an, mi ke nlame wuli. Amu m'abele ane m'ajô mia na, Mi aye bo teke'e mane lôt minlam mise ya Israël, ve akekui ane Mone môl a zu.
- 24 Nye'é a ne te dañ ñye'ele wé, nge ôlo e dañe nti wé,
- 25 d'ayiane ve na, ñye'é a bo aval ane ñye'ele wé, ôlo ke aval ane nti wé. Nge be loeneya mie ndaa na, Béelzébul, fôô fé ke bôte ya nda jé?

Nyô b'ayiane ko woñ

- 26 Ajô ete, te koane be woñ; amu teke'e jam e ne mbutan d'aye bo te kuliban; nge nsolan, be bo te yeme de.
- 27 Jam m'akate mia e dibi été, jô'ane de éfufub été, nalé fe jam mi wô'ôya a melo, yôta'ane de e mendile yôb.
- 28 Nde te koane ba b'awôé nyôle woñ, ve be se ngul ya wôé nsisim. Mi ko môl woñ ve nyô a ne ngul ya jaa nsisim baa nyôl bibaane e Ebé j'ayôñ nduan.
- 29 Ke b'akuan bemvokuma bebaé tañe kaba jia, ve teke'e wua ya été, a ye ku e tyia, te na, Eso wônan a kañese.
- 30 Ve ja'an koñ ésil é ne mia e minlô, ése é ne nlañan.
- 31 Te koane woñ, mi adañ abui bemvokuma.
- 32 Ajô ete, môl ase a meme ma e mise me bôt, ma fe m'aye meme nye e mise me Esa wom a ne yôb.
- 33 Ve môl ase a ye kate ma e mise me bôt, ma fe m'aye kate nye e mise me Esa wom a ne yôb.

Sa ke mvo'é, ve fansoñ

- 34 Te si'ane ko na, me nga zu ve mvo'é e si nyô. Me nji zu ve mvo'é, ve fansoñ.
- 35 Amu na, me nga zu ane m'aye futi nkandan e zañe môť baa ésa wé, nalé fe élenan baa nyia wé, a mbom ba ntyia minga ;
- 36 a besiñe be môť b'aye bo ba ya nda jé émien.
- 37 Môť a nye'e ésa nge nyia adañ abim a nye'e ma, a nji yiane ma ; nalé fe môť a nye'e monafame wé, nge ngo jé, adañ abim a nye'e ma, a nji yiane ma.
- 38 Nde, môť a bo te to'é krôa jé, a tôñe ma, a nji yiane ma.
- 39 Môť a someya ényiñe jé, nnye a ye jaa je ; ve môť a jaaya ényiñe jé amu ajô dam, nnye a ye some je.

Meya'an

(Mat 25 :34-40)

- 40 Môť a nyoñe mia, nnye a nyoñe fe ma; a môť a nyoñe ma, a nyoñe fe môť a nga lôme ma.
- 41 Môť a nyoñe nkulumejô amu a ne nkulumejô, nnye a ye nyoñe ma'ane me nkulumejô. Môť a nyoñe zôsôa a môť amu a ne zôsôa môť, nnye a ye nyoñe ma'ane me zôsôa môť.
- 42 Nde môť a nyuu môťe wua ya abebôť di, ja'ane ve élaé mendim mevoé, amu a ne ñyé'é, m'abele ane m'ajô mia na, a ye ke sub ma'ane mé.

Minlômane mi aso e be Yôhanes Baptist

(Luk 7:18-23; Yôh 5:36; Yes 35:4-6; 61:1-3)

- 11 1 Nde a nga bo na, éyoñ Yésus a nga mane bendé beye'é bé awôm a bebaé mejô mete, ane a nga kôlô vôm ate, a ke a ye'ele bôt, a kate mbamba foé e minlam miab.
- 2 Eyoñ Yôhanes a nga wô'ôtane mimboane mi Krist, a too e nda mimbôk; a nga lôme tyiñ a beye'é bé,
- 3 a jô nye na, Ye wo fo'ô ô ne nyô a zu, ye bi yange mfe?
- 4 Ane Yésus a nga yalan a jô be na, kela katane Yôhanes foé ya mam mi awôk a yen:
- 5 mindindim mi ayen mimbômbô'ô mi awulu, minzezam mi afub, mindôndo'ô mi awôk, miñwuan mi awômô, a minzôzoé mi akateban mbamba foé.
- 6 Nde mvom a môť ase m'aye bo te bo ékolé ôbak.

Yésus a kañete ajô Yôhanes Baptist

(Luk 7:24-35)

- 7 Nde ake balé bete be nga ke, Yésus a nga taté jô jama bôt ajô Yôhanes na, Mi nga ke yene jé e nkôte si? Ye nkaé w'afô'ôsan a évuñulu?
- 8 Jé mi nga ke yen? Ye mô't a be'e ébubut ngômesan? O lôô, ba be be'e ébubut ngômesan be too ve menda bejô bôt.
- 9 Ve mi nga ke amu jé? Ye yen nkulumejô? Yaa, m'ajô mia na, Nyina a dañ nkulumejô.
- 10 Nyina a ne mô't e ne ntilan ajô dé na,
« O lôô, ma m'alôm nlômane wom ôsu viôé, nnye a ye kôme zene jôé ôsu viôé. »
- 11 M'abele ane m'ajô mia na, Bôt binga be nga biaé, mô't a dañe Yôhanes Baptist a ngenane te yené ; ve mô't a ne tyôtyoé éjôé ya yôb, nnye a dañe Yôhanes.
- 12 Ve ataté zia melu Yôhanes Baptist, azukui éyoñe ji, éjôé ya yôb j'asuñeban, a mingungul mmie mi awôlé je.
- 13 Amu bekulumejô bese a metiñ, mbie bi nga kulu mejô azukui Yôhanes.
- 14 Nde nge mi akañese nyoñ ajô di— nnye fo'ô a ne Elias a ye zu.
- 15 Mô't a nee melo, a wô'ôk.

Bongô be to e nseñ éwônga

- 16 Nde za jômô m'aye funane je miaé bôte wu ? W'afunan ane ayôme bongô e too si e minseñe biwônga, nde d'ayôtane ba bevok,
- 17 a jô na, Bi maneya loñe mia mindiñ, mi te jem ; bi maneya yôn, mi te yi du.
- 18 Amu Yôhanes a nga zu, te di, nge nyu ; ve b'ajô na, A bili mbia nsisim.
- 19 Mone mô't a nga zu, a di a nyu, b'ajô fe na, O lôô, mô't a ne mbia ndian, a dañe nyu wain, mvôé benyoñetas a beboabé ! Ve fek j'akaléban amu mimboane mié.

Ngo'ô minlam mi ne te kôñelan minlem

(Luk 10 :10-16 ; 12 :47, 48)

- 20 Eyoñ éte nje a nga taté komekane minlam, vôm a nga bo abui biwôlô mimboane bié, amu mi nji kôñelane minlem.
- 21 Ngo'ô wo, A Kôrazin! Ngo'ô wo, A Bétsaida! Amu nge biwôlô mimboan bi nga boban e be mia, bi nga ye boban e Tir a Sidôn, be nga ye kôñelane minlem ayab, be jaé minkuta a woban asub.
- 22 Ve m'ajô mia na, D'aye bo jame ya dañe jibi si ya Tir a Sidôn môse ntyi'ane mejô ve sa mia.
- 23 A Kapernaum, ye w'aye betéban akui yôb? W'aye sis akui e Etôtôlan. Amu biwôlô mimboan bi nga boban e be wo, nge bi nga ye boban e Sodom, ve a nga ye tabe akekui môse wu.

- 24 Ve m'ajô mia na, D'aye bo jame ya dañe jibi si ya Sodom e môse ntyi'ane mejô, a sa wo.

Za'an e be ma mi wo'an

(Luk 10:17-22; 1:51-55; 1 Kor 1:26-29; Yes 55:1-3)

- 25 Eyoñ éte ébien Yésus a nga yalan a jô na, A Tat, Nti ya yôb a si, m'ase'e wo, amu ô nga solé mam mana e be mimfefek baa beyememam, a kuli me e be minkeñelé mi bon.
- 26 Yaa; A Tat, amu jam ete e nga bo mvaé e mise moé.
- 27 Esa wom a nga kee ma mam mese e mo; teke'e mô't a yeme Mon, vengevenge ve Esa; nalé fe teke'e mô't a yem Esa, vengevenge ve Mon, a mô't ase Mon a kombô liti nye e be nye.
- 28 Za'an e be ma, mia bese mi aju'u ésaé a kate mimbe'e, nde m'aye ve mia awo'an.
- 29 Beka'an ébôñeté jam, mi yeka'an e be ma, amu me ne nlem évôvoé a nsuan e si, nalé mi aye yen awo'an e minlem mienan.
- 30 Amu ébôñeté jam é ne mvaé, a mbe'e wom ô ne éveves.

Beye'é b'awondé fes e môse sabbat

(Mark 2 :23-28 ; Luk 6 :1-5 ; Mat 11 :30)

- 12 1 Eyoñ éte ébien Yésus a nga tulane mefub e môse sabbat ; ane beye'é bé be nga wô'ô zaé ; nde be nga taté wondé minlô mi blé, a di mie.
- 2 Ve ayene Befarésias be nga yene jam ete, be nga jô nye na, O lô'ô, beye'é bôé b'abo jam e ne be étyi ya bo e môse sabbat.
- 3 Ane a nga jô be na, Ye mi nji lañ jam David a nga bo, éyoñ a nga wô'ô zaé, a bôt ba be be be nga too,
- 4 aval ane a nga nyiin e nda Zambe, ane be nga di fembé ya nlitan, nje é mbe étyi ya di, ja'ana bôt ba be be be nga too, ve bepretre étam ?
- 5 Nge na, ye mi nji lañ e metiñ été na, e môse sabbat bepretre b'andaman étyi ya sabbat e tempel été, ve tabe te étom ?
- 6 Ve m'ajô mia na, Nyô a dañe tempel a ne va.
- 7 Ve nge mi too yem jé é ne na, « M'ayi nkoan éngôngo, sa metuna'a », ve mi ate bo te ve ba be ne te étom mekua.
- 8 Amu Mone mô't nnye a ne Nti ya môse sabbat.

Môt a mbee nkôte wo

(Mark 3 :1-6 ; Luk 6 :6-11)

- 9 Eyoñ a nga kôlô vôm ate, a nga nyiin e sinagôg wob été.
- 10 O lôô, môl a mbee nkôte wo. Ane be nga sili nye na, Ye e ne zôsô ya saé môl e môse sabbat ? Amu be bo'olô nye jam.
- 11 Ane a nga jô be na, Môl mbé ya be mia a bili ntômba wua, nge w'aku ébé e môse sabbat, ye a ye bo te bi wô, a bete wô e yôb ?
- 12 Ajô ete, fô'ô fé môl a dañ ntômba ? Nalé ate e ne zôsô na môl a bo jam é ne mvaé môse sabbat.
- 13 Eyoñ éte a nga jô môl ate na, Same' wo wôé. Ane a nga same wô; wo ve beta bo mvo'é ane wu mbok.
- 14 Ve Befarésias be nga kui atan a bo émo'o ya bi nye, ane b'aye wôé nye.

Mboésané a ne ntoban

(Mark 3:7-12; Yes 42:1-4)

- 15 Nde éyoñ Yésus a nga yem ajô ete, a nga kôlô vôm ate ; ane bôt abui be nga tôñe nye ; ane a nga saé be.
- 16 A nga bendé be na be bo te kañete ajô dé atan,
- 17 nde njôan Yesaya nkulumejô a nga jô ô nga tôéban na,
- 18 "O lôô, mone wom me nga tob, mon m'anye'e, nnye nleme wom w'ayene mvaé. M'aye bete nye Nsisime wom, A ye kate biku foé ya ntyi'ane ntô.
- 19 A ye bo te bo ntañete, nge bam, Nalé fe môl a ye bo te wô'ô tyiñe jé e minseñ.
- 20 Nkaé ô ne ntusan, a ye bo te tyelane wô, Nsañ w'akui ôtita, a ye bo te dime wô, akekui a ye tindi na ntyi'ane mejô ô dañ;
- 21 nde, e be jôé dé meyoñ biku m'aye tabe ndi."

Esesalé nda te tebe

(Mark 3:20-30; Luk 11:14-26;
Behéb 6:4-8; 10:26-29)

- 22 Eyoñ éte be nga zuu nye mvumvu'u ndindim ô mbee mbia nsisim, ane a nga saé wô ; nalé ate mvumvu'u ô nga kobô a yen.
- 23 Ane jama bôt a nga semé, a jô na, Ye sa môl nyô nnye a ne Mone David ?
- 24 Eyoñ Befarésias be nga wô'ô njôan ôte, be nga jô na, Nyina a vaa mbia minsisim fo'o ve a ngule Béelzébul, njôô mbia minsisim.
- 25 Eyoñ Yésus a nga yem minsimesane miab, a nga jô be na, Ejôé ése é saléya zañ, j'aye li'i bilik ; nalé fe nlam ôse nge nda ése é saléya zañ, j'aye bo te tebe.
- 26 Nde, nge Satan a vaa Satan, wôna a saléya zañ ; éjôé jé j'aye tebe aya ?
- 27 Ve nge ma m'avaa mbia minsisim a ngule Béelzébul, wôna bone benan b'aye mie vaa a ngule za ? Amu ajô ete bebien b'aye tyi'i mia ajô ete.

- 28 Ve nge m'avaa mbia minsisim a ngule Nsisime Zambe, wôna éjôé Zambe é kuiya e be mia.
- 29 Nge na, mô't a ne ngul ya nyiin e nda ngungul aya, a sa biôm bié, nge te taté ka'a ngungul ôte ? Eyoñ éte a ye sa nda jé.
- 30 E mô't a nji bo me e ngam, nnye a ne ma e ngame yat ; a mô't bia nye bi ne te kôan, nnye a tyam.
- 31 Amu ajô ete m'ajô mia na, Abé ese a nkobô ébiasé ôse bi aye jambane bôt, ve nkobô ébiasé mfa'a Nsisim w'aye bo te jamban.
- 32 Mô't a ye kobô Mone mô't ébiasé, jam ete d'aye jambane nye. Ve mô't ase a kobô Mfufub Nsisim abé, jam ete d'aye ke jambane nye, to miaé wu, to'ona wu w'aye zu.

Mam m'aso e mefo'o ya nlem

- 33 Nge mi ajô na, Elé é ne mvaé, wôna bibuma ya éte bi ne mvaé ; nge na, Elé é ne abé, wôna bibuma ya éte bi ne abé, amu b'ayem élé a bibuma bié.
- 34 A mvoñe mekpwe, vôm mi ne mbia be bôt, mi ne ngul ya kobô mbamba be mam aya ? Amu abui mam e ne mô't nlem, nde anyu d'akobô.
- 35 Mbamba mô't a kuli mbamba be mam m'aso e mbamba nda akume wé ; a mbia mô't a kuli mbia be mam b'aso mbia nda akume wé.
- 36 Nde m'ajô mia na, Ekobôkobô ése bôt b'aye kobô, b'aye yalane je e mô'se ntyi'ane mejô.
- 37 Amu w'aye kabe a mejô môé, w'aye fe ku a mejô môé.

Mbia miaé a jeñe ndem

(Luk 11 :29-32, 24-28 ; Mat 16 :1-4 ;
11 :20-24 ; 23 :32-38)

- 38 Eyoñ éte bevo'o ya betili bekalate a Befarésias be nga yalane nye, be na, A Nye'ele, bi anye'e yene ndem e be wo.
- 39 Ve a nga yalan, a jô be na, Miaé bôt ô ne abé a mejiane wu w'ajeñe ndem, ndem j'aye bo te veban e be wô, vengevenge ve ndeme Yônas nkulumejô.
- 40 Amu aval ane Yônas a nga too abume beta kos, mô'se milal a melu mela, aval ete fe Mone mô't a ye tabe édo'o ya si, mô'se milal a melu mela.
- 41 E mô's ntyi'ane mejô, befam ya Ninevé b'aye tebe ba be bôte ya miaé wu, a b'aye ve wô mekua; amu be nga kôñelane minlem éyoñ Yônas a nga kate be foé Zambe. Mi lôô, mô't a dañe Yônas a ne va.
- 42 E mô'se ntyi'ane mejô, njô bôta minga ya nké a ye tebe ba be miaé bôte wu, a ye ve wô mekua; amu a nga so e susu'a si na a zu wôô fe'e Salômon. Mi lôô, mô't a dañe Salômon a ne va.

Mebulan me mvimvin nsisim

- 43 Eyoñ mvimvin nsisim ô kôlôya e be môť, w'atulane mevôm me ne te mendim, a jeñ awo'an, ve te yene de.
- 44 Eyoñ éťe w'ajô na, m'aye bulan e nda jam, vôm me nga kôlô. Eyoñ ô kuiya éťe, w'akoéne je éwôwôlé, mvosan, a mbamba nkôman.
- 45 Eté éťe, w'ake nyoñe fe minsisim mife zañbwal mi adañ ôbien abé, mi ve nyiin éťe, a tabe wé. Susu'a ntabane môť ate a ye tabe a ye dañe wu ya ôsusua abé. Aval ete fe d'aye boban e be miaé bôt ô ne abé wu.

Nyia a bobenyañe be Yésus

(Mark 3:31-35; Luk 8:19-21; Behéb 2:11-13)

- 46 A ngenan a kobô'ô jama bôt, ô lôô, nyia a bobenyañ be ntele atan, be jeñe' kobô nye.
- 47 Ane môť éziñ a nga jô nye na, O lôô, nyua a bobenyoñ be ntele atan; b'ajeñe na be kobô wo.
- 48 Ve a nga yalan, a jô môť a nga kate nye na, Za a ne ma nyia ? beza be ne me bobajañ ?
- 49 Ane a nga same wo e be beye'é bé a jô na, O lôô nyia wom a bebejañ ?
- 50 Amu na, môť ase a bo nkômban Esa wom a ne yôb, nnye ate a ne ma monyañ, a kal, a nyia.

Nkana mmiase fes

(Mark 4:1-9; Luk 8:4-8; 1 Kor 3:9)

- 13 1 Môs ôte ôbien Yésus a nga kôlô e nda, a ke tabe e nsa'a mañ.
- 2 Ane bikukute bi bôt bi nga sulan e be nye, nalé ate a nga dañ éfunga éťe, a tabe si, a ékôane bôt ése é tele étebemañ.
- 3 Ane a nga kobô be mam abui a minkana, a jô na, Mi lôô, mmiase fes a nga ke mias mvoñ.
- 4 Nde, mmiasane wé éťe, fes éziñ é nga ku éwome zen; éyoñ anon e nga zu, e nga komé je.
- 5 Fese fo'ô é nga ku e si meko'ô yôb, vôm é nji bi mfañe metek, nde é nga ji'a faa, amu si é nji bo édok.
- 6 Eyoñ jôb e nga tôô, é nga dik; amu é mbee te minkañ, é nga viele.
- 7 Nyô fo'ô é nga ku e minsini'i éťe, nde minsini'i mi nga yaé a yametane je.
- 8 Ve nyô fo'ô é nga ku e mbamba si, é nga wum bibuma, fes éziñ ntet, fo'ô mewôm mesaman, nyô fo'ô mewôm mela.
- 9 Môť a nee melo, a wô'ôk.

Beta éfia ya nkuane minkana

(Mat 13:36-43, 47-50; 1 Kor 3:9; 4:5)

- 10 Ane beye'é be nga zu e be nye, a jô na, Amu jé w'akobô be a minkana?
- 11 Ane a nga yalan be na, Amu e nga veban e be mia na mi yem minsolane mi mam ya éjôé ya yôb, ve e nji veban e be be.
- 12 Amu mô't a bili, nnye b'aye beta ve, wôna a ye bi abui. Ve mô't a nji bi, ja'ana jôm a bili, b'aye vaa.
- 13 Amu ajô ete m'akobô be a minkana; amu ayen b'ayen, ve te yen, awô'ô b'awôk, ve te wôk, nalé fe te yem.
- 14 E be be nkulane mejô Yesaya w'atôéban vôm a nga jô na,
"Nwô'an mi aye wôk, ve teke'e yem, ayen mi aye yen, ve teke'e yemelan.
- 15 Amu nleme bôte ba ô nto ayet, melo mab me nto adit ya wôk,
be nga dib mise mab, amu be za yen a mise mab, a wô'ô a melo mab,
a yem a minlem miab, ane be ne kôñelan, na me saé be."
- 16 Ve mvom a mise menan, amu m'ayen, a melo menan amu m'awôk.
- 17 Amu m'abele ane m'ajô mia na, Abui bekulumejô a bezôsô be bôt be nga kômbô yen mam mi ayen, ve teke'e yen, a wô'ô mam mi awôk, ve teke'e me wôk.

Ntimane nkana mmiase fes

- 18 Ajô ete, vô'ôla'an nkana mmiase fes.
- 19 Eyoñ mô't a wô'ô mejô ya éjôé, ve te yeme me, mbia mô't a suan, a to'é jôm é ne mmiasan e nleme wé. Mô't ate a ne nyô é nga miaseban éwome zen.
- 20 Nyô é nga miaseban e si mekok, nnye a ne mô't a wô'ô mejô, été été a nyoñe me a mevak;
- 21 amu émien a nji bi minkañ, a tabe ve nté éziñ, éyoñ étibela'a nge ékpwe'ele bi akui amu mejô mete, été été a kotebô.
- 22 E nyô é nga miaseban minsini'i été, nyôlé ate a ne mô't a wô'ô mejô mete, ve biyebé ya miaé wu, a medu'an ya akum, bi adibetane mejô mete, a ntoo te wum bibuma.
- 23 Nyô é nga miaseban e mbamba si, nyôlé a ne mô't a wô'ô mejô mete, a yeme fe me ; nnye fo'o a wum bibuma, jia ntet, fo'o mewôm mesaman, nyô fo'o mewôm mela.

Nkana mbia élok

(1 Kor 3:9; 4:5)

- 24 Ane a nga ku be nkana mfe, a jô be na, Ejôé ya yôb j'afunan ane mô't a nga mias mbamba fes afube dé été;

- 25 nté bôt be nga bôô ôyo, nsiñe wé a nga suan, a miase mbia élok ézezañe blé été, ane a nga kôlô.
- 26 Eyoñ élo’o é nga yaé a wume fe bibuma, éyoñ éte mbia élok a nga yené.
- 27 Nde bebobisaé be mie nda be nga zu e be nye, a jô na, A Nti, ye ô nji mias mbamba fes afube dôé? nde mbia élok a so vé?
- 28 Ane a nga jô be na, Môt a siñe ma a nga bo jam ete. Nde bebobisaé be nga jô nye na, nde ye w’ayi na bi ke bie té?
- 29 Ve a nga jô be na, Momo; a za bo na, éyoñ mi avaa mbia élok mi nga té baa be blé mfula’ane.
- 30 Jôka’an bebaane be yaé fufulu akekui éyoñe ya nkôane bidi : nde éyoñe ya mvaane bidi, m’aye jô bevaa bidi na, tata’an vaan mbia élok, mi dutu’u nye mimbom a di’i nye; ve blé nnye mi kôan e nda bidi jam.

Nkana fese sénevé

(Mark 4:30-32; Luk 13:18, 19; Dan 2:34, 35)

- 31 Ane a nga ku be nkana mfe, nye na, Ejôé ya yôb j’afunan ane fese sénevé nje môt a nga nyoñ, a miase fe afube dé;
- 32 j’adañe fo’o fes ése e tyôtyoé, ve éyoñ é maneya yaé é nga dañ bijebejeba, é nto élé, ane anon ya yôb e ne zu tabe je e mintya.

Nkana mvusu

- 33 Ane a nga kane be nkana mfe na, Ejôé ya yôb j’afunan ane mvusu, nnye minga a nga nyoñ, ane a nga solé nye e biveka’a bi avut bilal été, akekui éyoñ ngum ébas ô nga mane vus.

Ane Yésus a nga belan a minkana

- 34 Yésus a nga kobô jama bôt mam mete mese a minkana, a nji kobô be jam éziñ te nkana.
- 35 Nde ete njôan nkulumejô a nga kobô ô nga tôéban na,
“M’aye kui anyu dam a minkana, m’aye kuli mam me nga too nsolan aso mbô’an ya si nyô.”

Ntimane nkana mbia élok

- 36 Eyoñ éte a nga suu jama bôt, a ke e nda jé. Ane beye’é bé be nga zu e be nye, be na, Timi’i bia nkana mbia élo’o ya afub.
- 37 Ane a nga yalan a jô na, Môt a mias mbamba fes a ne Mone môt.

- 38 Afub e ne si nyô; mbamba fes nnye a ne bon ya éjôé ; mbia élok a ne bon be mbia mỗt ;
- 39 nziziñ ô nga miase je ô ne diable ; mvaane bidi ô ne asu'ulane ya si nyô; bekôane bidi be ne beéngel.
- 40 Ajô ete, aval ane b'avaa mbia élok a di'i nye nduan, aval ete fe d'aye bo asu'ulane ya si nyô.
- 41 Mone mỗt a ye lôme beéngel bé, be vaa mam mese m'akolé ôbak éjôé jé éte fufulu a betyam metiñ,
- 42 b'aye wua be e mbe'e nduan éte; vôm ate du d'aye bo a ñwôtane mesôñ.
- 43 Eyoñ éte bezôsô b'aye faé ane jôb éjôé Esa wob éte. Mỗt a ne melo, a wô'ôk.

Edima akum é solô

(Fil 3:7-11; Behéb 11:26)

- 44 Ejôé ya yôb j'afunan ane édima jôm é solô afub éte, nje mỗt éziñ a nga som, a solé, nde amu mevak, a nga ke kuane biôm bise a nga bili, a kus afub ete.

Atabe ya beta tañ

- 45 Ejôé ya yôb j'abeta funan ane nkuan abom a nga ke a jeñ mbamba metabe.
- 46 Nde, éyoñ a nga yen atabe da e ne étua beta tañ, a nga ke kuane biôm bise a nga bili a kuse de.

Avot

- 47 Ejôé ya yôb j'abeta funan ane avot be nga wua e mañ, a dutu kos mevale mese;
- 48 éyoñ e jaéya, ane be nga bete de e kindik ; nde be nga tabe e si, be nga kôane kos é mbe mvaé bisôa éte, a wua nyô é mbe abé fé.
- 49 Aval ete d'aye bo asu'ulane ya si nyô. Beéngel b'aye so, b'aye kandé mbia be bôt a bezôsô,
- 50 b'aye wua be e mbe'e nduan éte. Vôm ate du d'aye bo a ñwôtane mesôñ.

Mfefé a nnôm akum

- 51 Ye mi yemeya mam mana mese ? Be nga jô nye na, Yaa.
- 52 Ane a nga jô be na, Ajô ete ntili bekalate ase a nto ñye'é ya éjôé ya yôb, a funan ane mie ndaa a nga kuli mimfefé mi biôm a minnôm bi aso e nda akume jé.

Yésus a beneban e Nazaret

(Mark 6:1-6; Luk 4:16-30; Yôh 1:11)

- 53 Nde a nga bo na, éyoñ Yésus a nga ku minkana mite, a nga kôlô vôm ate.
- 54 Eyoñ a nga kui e nlame wé émien, a nga ye'ele be e sinagôg wob été, nalé a nga bo na be semé a jô na, Fe'e nyô j'aso môte nyô vé a biwôlô mimboane bi?
- 55 Ye sa nye a ne mona Kafinda? Ye sa nyia nnye a ne jôé na, Maria? nalé fe bobenyañe bé ke na, Yakôbus a Yôsef a Simôn a Yuda ?
- 56 A bekale bé, ye be nji bo e be bia? Nde za nye a nga ve môte nyô mam ma?
- 57 Ane be nga kolé ôbak e be nye. Ve Yésus a nga jô be na, Nkulumejô a ne te be'e ôson vôme mfe ane nlame wé, a nda jé.
- 58 Ane a nga bo te bo biwôlô mimboan abui vôm ate, amu bisô biab.

Awu Yôhanes Baptist

(Mark 6:14-29; Luk 9:7-9)

- 14 1 Eyoñ éte nje Hérôdes njô bôt a nga wô'ôtane duma Yésus,
- 2 ane a nga jô bebobisaé bé na, Nyina a ne Yôhanes Baptist, a wômôya e miñwuan ; amu ajô ete biwôlô mimboane bi bi aboban a nye.
- 3 Amu Hérôdes a nga bi Yôhanes, a nga ka'a nye a futi nye e nda mimbôk amu ajô Hérôdias, nga Filip monyañ ;
- 4 Amu Yôhanes a nga jô nye na, O nji yiane nyoñe nye.
- 5 Eyoñ a nga kômbô wôé nye, a nga ko ékôane bôte woñ amu be nga yene nye ane nkulumejô.
- 6 Nde môs abialé Hérôdes ô nga kpwaan, ngone Hérôdias é nga jem e bôte zañ, Hérôdes a nga yene jam ete mvaé.
- 7 Ajô ete nde a nga kan ngana, a tiñeti na, a ye ve nye jôm ése a ye ja'é.
- 8 Nde amu nyia a nga taté lebe nye, a nga jô na, Va'a me nlô Yôhanes Baptist e be'e été va.
- 9 Nde njô bôt a nga wô'ô ôlun, ve amu mengana, a bôt ba be be be nga too tawôlô, a nga bendé na, be ve nye wô.
- 10 Ane a nga lôme bôt be tyi'i Yôhanes nlô e nda mimbôk.
- 11 Ane be nga futi nlô e be'e été, a ve wô monaminga; ane a nga kee wô nyia wé.
- 12 Ane beye'é bé be nga zu be'e mbim, a ke jame wô e soñ ; ane be nga ke kate Yésus foé.

Mveane bôt toyini étan bidi

(Mark 6 :30-44 ; Luk 9 :10-17 ; Yôh 6 :1-14 ; Fil 4 :19)

- 13 Nde awô'ô Yésus a nga wô'ô jam ete, a nga kôlô vôm ate a too éfunga été, a ke vôm étam e fé été. Eyoñ jama bôt a nga wô'ô jam ete, be nga tôñe nye si si, be so'o e minlam minlam.

- 14 Nde éyoñ a nga suan a yene fe ékôane bôt, a nga wô'ô be éngôngo, a nga saé mintutuñe miab.
- 15 Eyoñ ngô'é é nga bo, beye'é be nga zu e be nye a jô na, vôme nyô a ne fé ; awolo e lôteya fe. Su'u jama bôte nyô a ke male ma, be kuse bebiene bidi.
- 16 Ve Yésus a nga jô be na, Be nji yiane kôlô a ke, miabebien va'ane be jôm ya di.
- 17 Ane be nga jô nye na, Bi nji bi jôme va, ve fembé étan a kos ébaé.
- 18 Ane a nga jô na, Za'ane me bie nne.
- 19 Nde a nga bendé jama bôte na, be tabe si e bilo'o yôb. Ane a nga nyoñe fembé éte étan a kos ébaé, nde a nga bete mis mfa'a ya yôb, a nga botane bie. Ane a nga be'e fembé a kee je beye'é ; beye'é ke be nga ve jama bôt.
- 20 Ane be nga di bese, ve jaé. Ane be nga to'é me buka'a m'afufus, bikat awôm a bibaé njalan.
- 21 Nde ba be nga di be mbe befam bebé ane toyini étan, te lañe binga a bongô.

Yésus a wulu e mendime yôb

(Mark 6 :45-56 ; Yôh 6 :15-21 ; Mat 8 :23-27)

- 22 Nde été été a nga tindi beye'é na be dañ éfunga été, be ke nye ôsu e kindi'i yat, akekui éyoñ a ye mane suu jama bôt.
- 23 Eyoñ a nga mana suu jame bôt, a nga bet e nkôl vôm étam na, a ye'elan. Eyoñ ngô'é é nga bo, a mbe wôé étam étam.
- 24 Eyoñ éfunga é nga ke mañ été ôyab a si, é tômeta'an a mintyôa, amu évuñulu e so'o be ôsu,
- 25 amombô nyini ya alu, a nga zu e be be, a wulu'u e mañe yôb.
- 26 Nde beye'é be nga yene nye a wulu'u e mañe yôb, be nga fô'ôban a jô na, A ne kôn, be nga yôtan amu woñ.
- 27 Eté été Yésus a nga kobô be, a jô na, Vola'ane minlem, mamiene le ; te koane woñ.

Pétrus a wulu e mendime yôb

- 28 Ane Pétrus a nga yalan a jô nye na, A Nti, nge a ne wo, me'ete'e na, me zu e be wo e mendime yôb.
- 29 Nye na, Za'ak. Ane Pétrus a nga sis éfunga été, a wulu e mendime yôb, a kele e be Yésus.
- 30 Ve éyoñ a nga yen évuñulu a nga ko woñ ; éyoñ a nga taté nyoñ, a nga yôtan a jô na, A Nti, nyi'i ma.
- 31 Eté été Yésus a nga same wo a bi nye, a jô nye na, A môte ya ôyôme mbunan, w'ate sôan amu jé ?
- 32 Eyoñ a beteya dañ éfunga été, évuñulu é nga je'ebe.
- 33 Nde ba bese be nga too éfunga été, be nga kute meboñe si asu dé, a jô na, Bebola na, ô ne Mone Zambe.

Yésus a saé minkôkon e Génésaret

- 34 Eyoñ be dañeya mañ, be nga kui e kindik e si ya Génésaret.
- 35 Ane befam ya vôm ate be nga yeme nye, be nga lôme tyiñ afôla si ete ese, be zuu ba bese be nga kon e be nye.
- 36 Ane be nga ye'elane nye, nge be ne nambe akôsabo ve ñwôndé ngômesane wé. Nde abime bôt e nga nambe nye e nga saban.

Ndian a mo te nsôban

(Mark 7:1-13; Luk 11:37-41)

- 15 1 Eyoñ éte Befarésias a betili bekalate be nga zu e be Yésus, be so'o e Yerusalem, a jô na,
- 2 Amu jé beye'é bôé b'atyam ñye'elane ya bôte betôl ? amu b'abo te sôbe mo éyoñ b'adi bidi.
- 3 Ane a nga yalan a jô be na, Amu jé mia fe mi atyam abendé Zambe amu ñye'elane wônane ya bôte betôl?
- 4 Amu Zambe a nga jô na, Semé'é éso baa nyua, a na, Môt a kobô ésa nge nyia abé, a wo'o fo'o ne ku.
- 5 Ve mia mi ajô na, Môt ase a jô ésa nge nyia na, Jôm ô nga ye yen mvolan é so'o e be ma, é nto mvean e be Zambe;
- 6 nnye ate a beta ke semé ésa nge nyia. Nalé ate mi wôéya mejô me Zambe ntuk amu ñye'elane wônan ya bôte betôl.
- 7 A bôte bebadu'u, Yesaya a nga kulu mejô mvaé ajô denan, na,
- 8 " Bôte ba b'asémé ma a biyaé, ve minlem miab mi ne me ôyab ;
- 9 B'akañe ma momoo nkañan, b'aye'ele miñye'elan mi ne mebendé me bôt. »

Nsem w'aso e nlem

(Mark 7 :14-23, M.M. 4 :23 ; Gal 5 :19-21 ;
Besam 51 :12)

- 10 Ane a nga loen ékôane bôt, a jô be na, Vô'ôla'an, a yem.
- 11 Sa jôm j'anyiine mô't anyu nje j'ave nye nsem, ve jam d'akui mô't anyu, nde d'ave nye nsem.
- 12 Eyoñ éte beye'é be nga zu a jô nye na, Ye w'ayeme na Befarésias b'ate kolé ôbak éyoñ b'ate wô'ô njôan ôte?
- 13 Ve a nga yalan a jô na, Ebébéa ése Esa wom a ne yôb a nji bé, j'aye tébane si.
- 14 Jôka'ane be, be ne mindindim beliti zen. Nge ndindim w'aliti ndindim mbo'o zen, mi aye ku ébé mibaane.

- 15 Ane Pétrus a nga yalan a jô nye na, Timi'i bia nkana ôte.
 16 Ane a nga jô na, Ye azukui éyoñe ji, mia fe mi ne ba be ne te yem?
 17 Ye mi nji yeme na, jôm ése j'anyiin anyu été, j'alôt a ke abum, a wuaban édu'u été?
 18 Ve mam m'akui mô't anyu m'aso e nlem, mme m'ave mô't nsem.
 19 Amu mbia be asimesan b'aso e nlem, ñwôéane bôt, mejian, mbia bisôk, wub, nlaane minsos, a nkobô ébiasé.
 20 Mam mete m'ave mô't nsem. Ve ndiane ya di a mo te nsôban, ô ne te ve mô't nsem.

Mbunane minga ya Kanaan

(Mark 7 :24-30 ; Met 32 :24-29 ; Besam 123 :2)

- 21 Ane Yésus a nga kôlô vôm ate, a ke mefôla ya Tir a Sidôn.
 22 O lôô, minga ya Kanaan, a so'o mefôla me si mete, a nga zu a yôtan, a jô'ô na, A Nti, mone David, ko me éngôngo; mbia nsisim a ne e be ngo jam abé.
 23 Ve a nji yalane nye ajô. Ane beye'é bé be nga zu e be nye, a ye'elan a jô na, Su'u nye a ke, amu a yôtane bia mvus.
 24 Ve a nga yalan a jô na, Me nga lômban ve be mintômba ya nda Israël mi nga dimi.
 25 Nde minga a nga zu, ve kute meboñe si asu dé, a jô na, A Nti, volô'ô ma.
 26 Ve a nga yalan a jô na, A nji bo mvaé ya nyoñe fembé bon a wua je bobemvu.
 27 Nde a nga jô na, Yaa, A Nti, amu bobemvu b'adi menyuñ m'aku si e tawôlô beti bab.
 28 Eyoñ éte Yésus a nga yalan, a jô nye na, A minga, mbunane wôé ô ne anen. E bo'ô wo ane w'ayi. Ataté awolo ete, ngo jé é nga bo mvo'é.

Abui bôt d'aséban

(Mark 7:31-37; 8:1-10; Mat 14:15-21)

- 29 Ane Yésus a nga kôlô vôm ate, a ke e nsa'a mañ ya Galiléa. Ane a nga bet nkôl a tabe si wôé.
 30 Ane bikukute bi bôt bi nga zu e be nye, bi bili mimbôbôk nsamba wob, a miñyeyem, a mindindim, a mimvuvuk, a minkôkone mife abui. Ane be nga bôôé be si e mebo mé; ane a nga saé be.
 31 Nalé ate ékôane bôt é nga semé, éyoñ be nga yene mimvumvu'u mi kobô'ô, miñyeyem mi bo'ô mvo'é, mimbôbô'ô mi wulu'u, a mindindim mi yenek. Ane be nga ve Zambe ya Israël duma.

Mveane bôt toyini ényin bidi

- 32 Ane Yésus a nga loene beye'é bé a jô na, M'awô'ô ékôane bôt éngôngol, amu éyoñe ji be ba'ataneya ma môse milal, a be nji bi jôm ya di. Me nji kômbô suu be a zaé ése, be za ku som e zen.
- 33 Ane beye'é be nga jô nye, E fé été ana, bi ne koéne abime fembé bi ne ve aka'a beta ékôane bôte di vé?
- 34 Ane Yésus a nga jô be na, Mi bili fembé jañembé? Be na, zañbwal, a ayôme kos.
- 35 Nde éyoñ a nga mane bendé ékôane bôte na, é tabe e si,
- 36 a nga nyoñe fembé éte zañbwal a kos, a ve akéva, ane a nga be'e bie, a ve beye'é; beye'é ke be nga ve jama bôt.
- 37 Ane be nga di bese, ve jaé. Nde be nga to'é mebuka'a m'afufus, beta bikat zañbwal njalan.
- 38 Nde ba be nga di be mbe befam toyini ényin, te lañe binga a bongô.
- 39 Eyoñ a nga mane suu jama bôt, a nga dañ éfunga été, a ke mefôla me si ya Magadan.

Njeñane ndem
(Mark 8 :11-21 ; Mat 12 :38-42)

- 16 1 Ane Befarésias a Besadusias be nga zu e be nye, ve ve'ele'e nye na, a liti be ndem é so'o e yôb.
- 2 Ve a nga yalan a jô be na, Eyoñ ngô'é é nto, mi ajô na, Mbamba môs akiti! amu yôb e ne évele.
- 3 A mametyé na, Okôs vi aye vuñ den, amu yôb e ne évele a ékukut. Mi ayeme yemelane yôb aval ane d'ayené, ve mendem ya mimbu mi te ngul ya yemelan.
- 4 Miaé ô ne abé a mejiane wu w'ajeñe ndem, ve ndem j'aye bo te veban e be wô, vengevenge ve ndeme Yônas. Ane a nga li'i be a ke.

Mvusu Befarésias a Besadusias

- 5 Eyoñ beye'é be nga kui kindi'i yat, be nga vuane nyoñe fembé.
- 6 Ane Yésus a nga jô be na, Fomba'an, mi tabe'e mvusu Befarésias a Besadusias ntye.
- 7 Ane bebien bebien be nga fas, be na, Bi nji ke nyoñe fembé.
- 8 Eyoñ Yésus a nga yem ajô ete, a nga jô na, A bôte ya ôyôme mbunan, miabebien mi afas amu jé mi nji bi fembé?
- 9 Ye mi ngenane te yem, nalé fe te beta simesan fembé éte étan ya bôt toyini étan, a bikat biañembé mi nga to'é ?
- 10 Nalé fe fembé ya bôt toyini ényin, a bikat biañembé mi nga to'é ?
- 11 A nto aya, mi ne te yeme na me nji kobô mia ajô fembé, ve na, mi tabe'e mvusu Befarésias a Besadusias ntye?
- 12 Eyoñ éte be nga yeme na, a nji kobô ajô ntabene ntyel a mvusu ya fembé, ve ajô ñye'elane Befarésias a Besadusias.

Mmemane Pétrus

(Mark 8:27-30; Luk 9:18-21; Yôh 6: 67-69)

- 13 Eyoñ Yésus a nga kui mefôla ya Kaizaréa Filip, a nga sili beye'é bé na, Bôt b'ajô na, Mone môl a ne za ?
- 14 Ane be nga yalane na, Bevo'o b'ajô na, A ne Yôhanes Baptist, bevo'o na, A ne Elias ; bevo'o ke na, A ne Yérémia, nge wua ya bekulumejô.
- 15 A nga jô be na, Ve mia mi ajô na, me ne za ?
- 16 Ane Simôn Pétrus a nga yalan, a jô na, O ne Krist, Mona vevea Zambe.
- 17 Ane Yésus a nga yalan, a jô na, O ne mvom, A Simôn Bar Yônas ! Amu minsôn a metyi bi nji kuli wo ajô ete, ve Esa wom a ne yôb.
- 18 Nde m'ajô na, O ne Pétrus, m'aye lôñe kirke jam akôme dina yôb, mimbé ya Etôtôlan mi aye ke dañe je ngu.
- 19 M'aye wo ve bidiba'a ya éjôé ya yôb, nde jam ese w'aye kuli e si nyô, d'aye bo nkulan e yôb.
- 20 Eyoñ éte a nga lebe be na, be bo te kate môl éziñe na, a ne Krist.

Yésus a kate foé ya awu dé

(Mark 8 :31—9: 1 ; Luk 14 :25-27)

- 21 Aso éyoñ éte Yésus a nga taté ye'ele beye'é bé na, a yiane ke e Yerusalem, a jibi abui mintae e mo Bemvendé a minlô bepretre a betili bekalate, a wôébane fe, a môse lale a ye wômô.
- 22 Ane Pétrus a nga kee nye émo'o, a taté bame nye, a jô na, A Nti, Zambe a nji kañese nalé ! Jame di e vo'o boban e be wo.
- 23 Ve Yésus a nga veñesan, a jô Pétrus na, Kele' me mvus, A Satan! O ne jôm j'akolé me ôbak, amu ô ne te simesan mam me Zambe, ve mam me bôt.

Mbe'ane krôa môl émien

- 24 Eyoñ éte Yésus a nga jô beye'é bé na, Nge môl éziñ a kômbô tôñe ma, a vu'an émien, a toké'é krôa jé, a tôñe ma.
- 25 Amu môl ase a kômbô nyii ényiñe jé a ye jaa je ; ve môl ase a ye jaa ényiñe jé amu ajô dam, a ye yene je.
- 26 Amu d'avolô môl ase a jé na, a nyoñ ngume si nyôna, ve a subu ényiñe jé ? Nge na, môl a ye ve za jômô mvol ya ényiñe jé ?
- 27 Amu Mone môl a yiane zu ba be beéngéle bé, étôto'o Esa wé éte, éyoñ éte a ye ya'ane môl ase aval ane mboane wé ô ne.
- 28 M'abele ane m'ajô mia na, Bôt be tele va, bevo'o ya éte b'aye bo teke'e wu, ve tame yene Mone môl a za'a e éjôé jé.

Mfaéane nyôle Yésus

(Mark 9 :2-13 ; Luk 9 :28-36 ;
2 Pét 1 :16-18 ; Nkul 13 :13-18)

- 17** 1 Nde éyoñ melu mesaman me lôteya, Yésus a nga nyoñe Pétrus a Yakôbus baa Yôhanes monyañ, a kee be nkôl w'adañ ôyabe yôb vôm étam.
- 2 Ane a nga veñesan nyôl aval afe asu dab, asu dé e nga faé ane jôb, a mengôme-sane mé me nga bo éfumulu ane éfufub.
- 3 O lôô, Môze baa Elias be nga yené e be be, ba be Yésus be nga laan.
- 4 Ane Pétrus a nga yalan a jô Yésus na, A Nti, d'adañe mvaé na bi tabe va. Nge w'akômbô, m'aye lôñe va bibem bilal, wo jia, Môze jia, a Elias jia.
- 5 A ngenan a kobô'ô, ô lôô, ane éfufub nkut é nga dilane be. O lôô, tyiñ é nga so e nkut été, é jô'ô na, Nyina a ne Mone wom m'anye'e, m'ayene nye mvaé. Vô'ôla'ane nye.
- 6 Eyoñ beye'é be nga wô'ô njôan ôte, be nga ku mesu me butu e si, a dañe ko woñ.
- 7 Ane Yésus a nga zu e be be, a nambe be, a jô na, kôla'an e si, te koane woñ.
- 8 Nde éyoñ be nga bete mis, be nji yene môl mfe, ve Yésus étam.

Nsoan Elias

- 9 Nde éyoñ be nga siliki nkô, Yésus a nga bendé be a jô na, Te katane môl éziñ ajô ñyenan mi ate yen, ve akekui éyoñ Mone môl a ye wômô e miñwuan.
- 10 Ane beye'é be nga sili nye nsili a jô na, Nde amu jé betili bekalate b'ajô na, Elias nnye a yiane taté so?
- 11 Ane a nga yalan a jô na, Elias a zu fo'ô telé mam mese mvo'é.
- 12 Ve m'ajô mia na, Elias a soya, be nji yeme nye, ve be nga bo nye mam mese be nga kômbô bo. Aval ete fe Mone môl a yiane jibi mintae e mo mab.
- 13 Eyoñ éte beye'é be nga yeme na, a te kobô be ajô Yôhanes.

Yésus a saé mongô a nga ku ésesé

(Mar 9 :14-29 ; Luk 9 :37-43)

- 14 Eyoñ be kuiya e be ékôane bôt, môl éziñ a nga zu e be nye, a kute meboñe si a jô na.
- 15 A Nti, ko monafame wom éngôngo, amu a wô'ô ku ésesé, a yen abé abui, a biyoñ abui a ku e nduan été, biyoñ abui e mendim été.
- 16 Ane m'ate zuu nye e be beye'é bôé, ve be kateya saé nye.
- 17 Ane Yésus a nga yalan a jô na, A miaé bôt w'abene buni, ô too fe ékotekot, m'aye tabe e be mia ntaa vé? m'aye jibi mia ntaa vé? Za'ane me nye nne.
- 18 Ane Yésus a nga bame mbia nsisim, wô ve kôlô e be mongô; ane a nga saéban ataté awolo ete.
- 19 Eyoñ éte beye'é be nga zu e be Yésus vôm étam, a jô na, Bi bi ate kate vaa wo amu jé?
- 20 Ane a nga jô be na, Amu ôyôme mbunan vianan. Amu m'abele ane m'ajô mia na, Nge mi bili mbunan ve abim ane fese sénevé, mi aye jô nkôle wuna na, kôlô'ô va, ô ke valé, wô ve kôlô; nde teke'e jam d'aye mia kat.
- 21 Ve avale di e vo'ô kôlô a zene fe, ve amu meye'elan a ntyiane bidi.

Yésus a beta kate foé ya awu dé

- 22 Nde éyoñ be nga ke b'awulu e Galiléa, Yésus a nga jô be na, Mone mô't a yiane kaleban e mo me bôt;
 23 b'aye wôé nye e mô'se lale a ye wômô. Ane be nga dañe wô'ô ôlun.

Nya'ane toya tempel

(1 Kor 10 :32, 33 ; 11 :1)

- 24 Nde éyoñ Yésus a nga kui e Kapernaum, ba be nga bo be nyoñe drakmé ébaé be nga zu e be Pétrus, a jô na, Nye'ele wônan, ye a ne te ya'ane drakmé ébaé ?
 25 Nye na, Yaa, a ya'an. Eyoñ a nga nyiin e nda été, Yésus a nga taté kobô nye, a jô na, A Simôn, w'asimesan aya ? Bejô bôt ya si nyô b'anyoñe moné ya duan, nge toya, e be beza ? ye e be bone bab, ye e be bôte befe?
 26 Eyoñ a nga jô na, E be bôte befe, Yésus a nga jô nye na, ajô ete bon be ne beti!
 27 Ve ane bi aye bo te kolé be ôbak, kele' mañ, ô wua nnob été, kos j'aye taté kui, bii je, éyoñ ô kuiya je anyu, w'aye koé éfuse moné été. Nyoñe' je, ô ve be mfa'a wom a mfa'a wôé.

Za a dañ anen?

(Mark 9:33-37; Luk 9:46-48; 22:24-27)

- 18 1 Awole ete ebien beye'é be nga zu e be Yésus, a jô na, Za mô'tô a dañ éjôé ya yôb?
 2 Ane a nga loen ôyôme mongô, a telé be vie e zañ,
 3 a jô na, M'abele ane m'ajô mia na, Nge mi abo te kôñelan a bo ane ayôme bongô, mi aye ke nyiin éjôé ya yôb.
 4 Ajô ete, mô't ase a ye suu émien e si aval ane ôyôme mongô vi, nnye a ne mô't dañ éjôé ya yôb.

Ako'o b'ako'o bidi

- 5 Nde mô't ase a ye nyoñe wua ya aka'a ayôme bongô dina amu jôé dam, nnye a nyoñe ma.
 6 Ve mô't ase a ye dutu wua ya ayôme bongô d'abuni ma di, na a bo abé, d'aye bo mvaé mfa'a wé na, be fañe nye beta ako'o b'ako'o nye bidi e tyiñ na, a nyoñ édo'o mañ été.

Meve'ele ya bo abé

- 7 Ngo'ó si nyô amu mam m'adutu bôt na be bo abé! Amu mam m'adutu bôt na be bo abé m'ayiane fo'ó zu, ve ngo'ó mô't a dutu bôt na be bo abé.
- 8 Nge wo wôé, nge abo dôé, jia j'adutu wo ô bo abé, tyi'i je, ô wua je fé. E ne wo mvaé ô ke ényiñ ô too ébu'a ntyi'an nge éyem, sa na, ô bili mo mebaé, nge mebo mebaé, ô viane wuaban e nduan ya nnôm éto.
- 9 Nde nge dise dôé d'adutu wo ô bo abé, va'a de, ô wua de e fé. E ne wo mvaé na, ô ke ényiñ, ô too ve dise da, sa na, ô bili mise mebaé, ô viane wuaban e ébé nduan été.

Ntômba ô nga jañ (Luk 15)

- 10 Taba'ane ntye, mi bo te biasé wua ya ayôme bone di, amu m'ajô mia na, Mfa'a ya yôb, beéngéle bab be lôô asu Esa wom a ne yôb kom ése.
- [11 Amu Mone mô't a nga zu nyii ba b'ajañ.]
- 12 Mi asimesan aya? Nge mô't a bili mintômba ntet, nge wua ya été w'ajañ, ye a ye bo te li'i mintômba mewôm ébul a ébul e minkô, a ke a jeñ wu ô nga dimi?
- 13 Nge a yene wô, m'abele ane m'ajô mia na, a ye vak amu wô adañe meva'a a bili amu mintômba mewôm ébul a ébul mi nji dimi.
- 14 Aval ete fe nkômban Eso wônan a ne e yôb ô nji bo na, wua ya ayôme bone di a jañ.

Monyañ a bo abé (Gal 6:1; 1 Kor 5; 2 Tes 3:6, 14, 15)

- 15 Nge monyoñ a bo wo abé, kele liti nye nkobane wé mia nye bebaé. Nge a wô'ô wo, ô nyiiya monyoñ.
- 16 Ve nge a bo te wô'ô wo, nyoñe mô'te mfe wua, nge bebaé nsamba wôé, nde njôan ôse w'aye bo ñyemetan amu bengaa bebaé nge bela.
- 17 Nge a bene fe wô'ô be, kate' kirke ajô ete; Nge a bene fe wô'ô ja'ana kirke, wôna a bo'ô mfa'a wôé ane mone bikul éziñ a nnyoñetas.
- 18 M'abele ane m'ajô mia na, Jam ese mi atiñeti e si nyô, d'aye bo ntiñetan e yôb, a jam mi aye kuli e si nyô, d'aye bo nkulan e yôb.
- 19 M'abeta jô mia na, nge bôte bebaé ya be mia b'aye yili jam tyiñe jia e si nyô, jam ese mi aye ja'é Esa wom a ne e yôb, b'aye yene de.
- 20 Amu vôm bôte bebaé, nge belal b'asulan amu jôé dam, me ne be zañ vôm ate.

Njaman biyoñe zañbwa (Mat 6, 12, 14, 15; Ef 4:32; Yak 2:13)

- 21 Eyoñ éte Pétrus a nga zu e be nye, a jô na, A Nti, mojañ a ye bo ma abé meboo mañembé, me jamé'é nye? ye akekui mebo zañbwa?

- 22 Yésus a nga jô nye na, M'ajô ke wo na, Akekui mebo zañbwal, ve mewôm zañbwal biyoñe zañbwa.

Mboésaé a ne te jamé mô

- 23 Amu ajô ete éjôé ya yôb j'afunan ane njô bôt éziñ a nga kômbô lañe bebobisaé bé sitok.
- 24 Eyoñ a nga taté nlañane sitok, be nga zuu nye mboésaé wua a bili nye betalenta toyini awôm.
- 25 Nde vôm a mbe te jôm ya ya'an, nti wé a nga bendé na be kuane nye a minga wé, a bone bé, a biôm bise a nga bili, nde a ya'an.
- 26 Ajô ete mboésaé a nga kute meboñe si asu dé, a jô na, Tame jibi ma, m'aye ya'ane wo mam mese.
- 27 Ane nti mboésaé ate a nga wô'ô nye éngôngo, a suu nye, a jamé fe nye mvôla éte.
- 28 Ve mboésaé ate a nga kui atan, a koé wua ya beébe bebobisaé, nnye a nga bili nye ntete denié. Ane a nga bi nye, a miate nye tyiñ a jô na, Yaka'ane tañ ô bili ma!
- 29 Ajô ete ébe mboésaé kik a nga kute meboñ asu dé, a ye'elane nye, a jô na, Tame jibi ma, m'aye ya'ane wo.
- 30 Ve a nji kômbô, ane a nga kôlô a ke wua nye e nda mimbôk, akekui a ye ya'ane jôm a nga bili nye.
- 31 Ajô ete, éyoñ beébe bebobisaé be nga yene mam me nga boban, be nga dañe wô'ô ôlun, ane be nga ke kate nti wob mam me nga boban ma.
- 32 Eyoñ éte nti wé a nga loene nye, a jô nye na, A mbia mboésaé, me nga jô'é wo mvôla ése amu ô nga ye'elane ma.
- 33 Ke wo fe ô nga yiane ko ébe mboésaé éngôngol, aval ane ma fe me nga ko wo éngôngo.
- 34 Ane nti wé a nga yaa, a kee nye e mo me ba b'akpwe'ele bôt, akekui éyoñ a ye mane ya'ane jôm ése a nga bili nye.
- 35 Aval ete fe Esa wom a ne e yôb a ye bo mia, nge mi nji jamé, mô ase monyañe wé njaman w'aso e nlem.

Yésus a ye'ele ajô nsôéane minga

(Mark 10 :1-12 ; Deut 24 :1-4 ; Mat 5 :31, 32 ; 1 Kor 7)

- 19 1 Nde a nga bo na, éyoñ Yésus a nga mane kobô mejô mete, a nga kôlô e Galiléa, a ke mefôla me si ya Yudéa, e Yordan yat.
- 2 Ane bikukute bi bôt bi nga tôñe nye, ane a nga saé be wôé.
- 3 Ane Befarésias be nga ke e be nye, be ve'ele nye, be na, Ye e ne zôsô mô a suu minga wé amu étom ése?
- 4 Ane a nga yalan a jô na, Ye mi nji lañ na, Mô a nga té be aso atata'a, a nga bo be fam baa minga,
- 5 a jô na, Amu ajô ete, mô a ye li'i ésa baa nyia, a ke lat a minga wé, be bebaane b'aye bo nsône wua?
- 6 Nalé ate be se fe bebaé, ve nsône wua. Ajô ete, jôm Zambe a maneya lat, mô a bo'o te kandé je.

- 7 Be nga jô nye na, Nde amu jé Môze a nga bendé na, be ve nye kalata ntyaman aluk, a suu nye?
- 8 A nga jô be na, Môze a nga me'ete na, mi suu benyo beyal amu ayet minlem denan; ve e nji bo nalé atata'a.
- 9 Nde m'ajô mia na, Môt ase a ye suu ñga a étom éfe, vengenvenge ve ajô mejian, a lu'u mfe, a bo mejian.
- 10 Beye'é be nga jô nye na, Nge ajô môt baa minga wé e ne nalé, e ne te volô na be lu'an.
- 11 Ve a nga jô be na, Sa bôte bese be ne nyoñe njôane wu, ve ba e nga veban e be be.
- 12 Amu na, mia'a mivo'o mi ne, mmie mi nga bialé aval ete mebum benyia, a mia'a mivo'o mi ne, mmie bôt be nga tub. Mia'a mife mi ne fe, mmie mi nga tub mibien, amu éjôé ya yôb. Môt a ne ngul ya wô'ô njôane wu, a wô'ôk.

Yésus a botane bongô

(Mark 10:13-16; Luk 18:15-17)

- 13 Eyoñ éte, be nga zuu ayôme bongô e be nye na a beté de mo, a ye'elan. Ane beye'é be nga bame be.
- 14 Ve Yésus a nga jô na, Jôka'an ayôme bongô, te kamane de na e bo te zu e be ma; amu éjôé ya yôb é ne jôme ya avale bôte di.
- 15 Ane a nga beté de mo, a kôlô vôm ate.

Nkukume ndôman ô mbe njô bôt

(Mark 10:17-27; Luk 18:18-27; 1 Tim 6:9, 10, 17-19)

- 16 O lôô, môt éziñ a nga zu e be nye a jô na, A Nye'ele, za mbamba jame m'aye bo, na me tabe ényiñe ya nnôm éto?
- 17 Ane a nga jô nye na, W'asili ma mbamba jam amu jé? Mbamba môt a ne wua. Ve nge w'akômbô nyiin ényiñ, ba'ale'e mebendé.
- 18 Ane a nga jô nye na, Mevé? Ane Yésus a nga jô na, W'aye bo te wôé môt, w'aye bo te bo mejian, w'aye bo te wub, w'aye bo te bo ngaa minsos,
- 19 Semé'é éso baa nyua, nalé fe w'aye nye'e ébemôtô ane womien.
- 20 Ndôman éte é nga jô nye na, Me ba'aleya mam ma mese, jé j'abeta me jemban?
- 21 Yésus a nga jô nye na, Nge w'akômbô jalé mam mese, kele kuane biôm ô bili, a ve minzôzoé, nalé w'aye bi nda akum e yôb ; wôna za'a tôñe ma.
- 22 Ve awô'ô ndôman éte é nga wô'ô njôan ôte, é nga kôlô a ôlun ôse amu é mbee akum abui.

Angôndô akum e né

(Mark 10 :28-31 ; Luk 18 :28-30)

- 23 Ane Yésus a nga jô beye'é bé na, M'abele ane m'ajô mia na, E ne ayaé na nkukum w'anyiin éjôé ya yôb.
- 24 M'abeta jô mia na, E ne tyi'ibi na kamel a tulan abé ndôndo, sa na nkukum w'anyiin éjôé Zambe.
- 25 Awô'ô beye'é be nga wô'ô jam ete, be nga dañe semé, be na, Nde za nnye a ne ngul ya nyiiban ?
- 26 Ane Yésus a nga lôbô be, a jô na, E be bôt, jam ete e vo'o boban, ve e be Zambe, mam mese me ne ngul ya boban.
- 27 Eyoñ éte Pétrus a nga yalan a jô nye na, O lôô, bia bi li'iya biôm bise, a tôñe wo. Bi aye nyoñe za jômô?
- 28 Ane a nga jô be na, M'abele ane m'ajô mia na, Eyoñ mam mese m'aye bo mimfefé, Mone mô't a ye tabe éto njôô ya étôto'o jé, éyoñ éte mia mi nga tôñe ma, mi aye tabe bito bi njôô awôm a bibaé, mi tyi'i meyoñ me Israël awôm a mebaé mejô.
- 29 Nde mô't ase a nga li'i menda, nge bobenyañ, nge beka, nge ésa, nge nyia, nge bon, nge mefub, amu jôé dam, a ye nyoñe ntet e jôm ése, a nyoñe fe ényiñ ya nnôm éto.
- 30 Ve bôt abui ya ôsu b'aye bo ba ya mvus, a ba ya mvus b'aye bo ba ya ôsu.

Bebobisaé ya afup wain

(Besam 145:17; Mat 19:30; 1 Kor 4:7; 2 Kor 8:12)

- 20 1 Amu éjôé ya yôb j'afunan ane mie ndaa a nga kui atan ésala tyé na, a kuse bebobisaé be ke afub mindi'i dé.
- 2 Eyoñ ba be bebobisaé be nga mane yili tañe denié jia e môs, a nga lôme be afub mindi'i dé.
- 3 Nde bebé mewolo ébul a nga kui atan, a yene befe be tele nseñ éwonga te bo ésaé,
- 4 ane a nga jô be na, Mia fe kelan afub mindi'i dam, m'aye ya'ane mia aval d'ayian. Ane be nga ke.
- 5 Ane a nga beta kui atan zañe môs, a mewolo melal a bo aval ete.
- 6 Nde bebé mewolo metan a nga beta kui atan, a koé befe be tele. Ane a nga jô be na; Amu jé mi tele zesé va ngume môs?
- 7 Be nga jô nye na, Amu teke'e mô't a te kuse bia mfa'a ya ésaé? Nye be na, Mia fe kelan afub mindik.
- 8 Nde éyoñ ngô'é é nga bo, mie afubu a nga jô évet nda jé na, Lo'ene bebobisaé, ô ya'ane be tañ, ataté e be ba ya mvus akekui e be ba ya ôsu.
- 9 Nde éyoñ ba be nga kuseban bebé mewolo metan be nga zu, be nga nyoñ mô't ase denié jia.
- 10 Nde éyoñ ba ya ôsu be nga zu, be nga si'a ko na, b'aye nyoñe tañe fe yôb; be fe be nga nyoñ, mô't ase denié jia.
- 11 Eyoñ be nga mane nyoñe je, be nga ke b'akobô mie ndaa menyiñ,
- 12 be na, Ba ya mvus bana be boya ésaé ve awolo da, ô vianeya ve'e bia bese jame da, bia bi ate jibi nju'u ésaé ya môs a ényane vian.
- 13 Nde a nga yalane mô'te wua ya été a jô na, A mô, me nji bo wo abé. Ke bia wo bi ate yili na w'aye nyoñe denié jia?
- 14 Toké'é jômé jôé ô ke. Ve m'akômbô ve mô'te ya mvuse nyô aval ane m'ave wo.
- 15 Ye a nji bo zôsô na, me bo ane m'akômbô a biôm biam? Nge na, ye w'abebe ma mbia be mis amu me ne mbamba mô't ?

- 16 Aval ete fe, ba be ne mvus b'aye bo ba ya ôsu, a ba be ne ôsu b'aye bo ba ya mvus.

Yésus a beta kate foé ya awu dé

(Mark 10 :32-34 ; Luk 18 :31-34 ; Mat 16 :21)

- 17 Nde éyoñ Yésus a nga ye bet e Yerusalem, a nga nyoñe beye'é bé awôm a bebaé vôm étam ; ane a nga jô be e zenezene na,
 18 Mi lôô, bi abet e Yerusalem, Mone môêt a ye keeban e mo minlô bepretre a betili bekalate. B'aye ve nye mekua ya wu me,
 19 mbe b'aye kalane nye e mo biku na be kpwe'ele nye, a bibi nye minkasa, a tyelé nye e krôa môse lale a ye wômô.

Za'a Yakôbus baa Yôhanes

(Mark 10 :35-45 ; Luk 22 :24-27)

- 20 Eyoñ éte nyia bone be Zebedias a nga zu e be nye, ba be bone bé, ane a nga kute meboñe si, a ja'é nye jam éziñ.
 21 Ane Yésus a nga jô nye na, W'ayi jé? Nye na, Jô'ô na, bone bame ba bebaé be tabe éjôé jôé, wua mbonnôme wôé, nyô mbo'ô mbonga.
 22 Ve Yésus a nga yalan a jô na, Mi nji yeme jam mi aja'é. Ye mi ne ngul ya nyu élaé m'aye nyu? Be nga jô na, Bi ne ngu.
 23 A nga jô be na, Elaé jame fo'ô mi aye nyu, ve ajô ya tabe e mbonnôme wom a mbonga, sa ma m'ave jam ete; ve d'aye veban e be ba Esa wom a nga kôme de.
 24 Awô'ô beye'é awôm be nga wô'ô ajô di, be nga yaa bobenyañe bete bebaé.
 25 Yésus a nga loene be a jô na; Mi ayeme na, bejôô biku b'afite me, a beta be bôte bab b'atibili me.
 26 E nji bo nalé e be mia, ve môêt ase akômbô bo beta môêt e be mia, nnye a ye bo mia mvolô,
 27 a môêt ase a kômbô bo môêt ôsu e be mia, nnye a ye bo mboésaé wônan.
 28 Aval ete Mone môêt a nji zu na, bôt be saéane nye, ve na émien a saéne bôt, a ve ényiñe jé ngôtô bôt abui.

Mindidim mibaé mi ayen

(Mark 10:46-53; Luk 18:35-43)

- 29 Nde akôlô be nga kôlô e Yerikô, ane beta ékôane bôt a nga tôñe nye.
 30 O lôô, mindindim mibaé mi too si éwome zen. Awô'ô mi nga wô'ô na, Yésus a lôôt, mi nga yôtan, mi jô'ô na, A Nti, mone David, ko bia éngôngo.
 31 Nde ékôane bôt é nga bame be na be tabe bivô; ve be nga dañe yôtan, a jô na, A Nti, mone David, ko bia éngôngo.
 32 Ane Yésus a nga tebe, a loene be, a jô na, Mi ayi na, me bo mia jé ?
 33 Be na, A Nti, bi ayi na, mise mangan me kuiban.

- 34 Ane Yésus a nga wô'ô be éngôngol, a nambe be mis, nde été été, be nga yen, a tône fe Yésus.

Dulu mefône ya Yerusalem

(Mark 11:1-10; Luk 19:28-44; Yôh 12:12-19)

- 21 1 Eyoñe be nga subu bebé a Yerusalem, be nga kui e Betfagé mfa'a ya Nkôle Beôlivié, nde Yésus a nga lôme beye'é bebaé,
 2 a jô be na, Kelane jal e ne mia zô'ane yat, été été mi aye koé éjakas ntiñetan, baa mon. Ti'ane be mi zule me be.
 3 Nde nge mô't éziñ a jô mia jam, mi aye jô na, Nti a yi be; été été a ye lôme be.
 4 Jame di e nga bobane ane njôane nkulumejô a nga jô ô tôteban na,
 5 " Katane ngone Siôn na, O lôô, njôô bôte wôé a zu e be wo,
 A ne nlem évôvoé, a bete fe éjakase yôb, a étoñ éjakas, mone tite mimbe'e."
 6 Ane beye'é be nga ke bo ane Yésus a nga bendé be,
 7 a zu éjakas éte baa mon ; ane be nga beté be mengôsane mab, Yésus a nga tabe me yôb.
 8 Nde beta éfase ya jama bôt a nga ta mengômesane mab bebien e zene yôb, ane ba bevo'o be nga ke b'atyi'i mebui bilé, a ke b'ata me e zene yôb.
 9 Nde jama bôt a nga ke nye ôsu, a ba be tône nye mvus, be nga ke b'ayôtan, be jô'ô na, Hôsana a bo'o e be mone David ! Ebotan a mô't a zu a jôé Nti. Hôsana akui'i yôb été !
 10 Nde éyoñ a nga mane nyinn e Yerusalem, ngume nlam ô nga ngômelan, be jô'ô na, Nyina a ne za ?
 11 Ane jama bôt a nga jô na, Nyina a ne Yésus nkulumejô, mô't a so Nazaret ya Galiléa.

Yésus a fubu tempel

(Mark 11 :11, 15-19 ; Luk 19 :45-48 ; Yôh 2 :13-22)

- 12 Ane Yésus a nga nyiin e tempel a titane ba bese be nga kuan a ba be bese be nga kuse biôm e tempel été; a nga sô'ôlô fe betawôlô befolane moné a bito bi ba be nga kuane bezum e si.
 13 Ane a nga jô be na, E ne ntilane na, "Nda jam j'aye lobane na, Nda meye'elan, ve mia, mi aviane bo je kam beze mimfaka".

Yésus a ye'ele e tempel été

- 14 Ane mindindim a mimbôbôk mi nga zu e be nye e tempel été, ane a nga saé mie.
 15 Ve éyoñ minlô bepretre a bitili bekalate be nga yene bitua bi mam a nga bo, a bongô be yôta'an e tempel été, be jô'ô na, Hôsana a bo'o e be mone David, éyoñ éte be nga wô'ô abé.

- 16 Ane be nga jô nye na, Ye w'awô'ô jam bana b'ajô ? Ane Yésus a nga jô be na, Yaa ! Ye mi nji tame lañe na, " O nga jalé nkañane ne lut ô so'o menyu minkeñelé a benyañabé ? "
- 17 Ane a nga li'i be, a kôlô e nlam ôte, a ke e Bétania, a bômbô wôé.

Yésus a yo'é élé fige

(Mark 11:12-14, 19-26; Luk 13 :6-9)

- 18 Mametyé, éyoñ a nga bulan e nlam, a nga wô'ô zaé.
- 19 Nde ayen a nga yen élé fige éziñ éwome zen, a nga kui je e si; a nji ke yene jôm été, ve mekaé mekaé. Ane a nga jô je na, Bibuma bi aye fe beta wum e be wo, akekui nnôm éto. Nde élé fige été é nga ji'a viele.
- 20 Ayen beye'é be nga yen jam ete, be nga semé a jô na, Elé fige j'ate ji'a viele aya?
- 21 Ane Yésus a nga yalan be, a jô na, M'abele ane m'ajô mia na, Nge mi bili mbunan, te sôan, mi aye bo, sa jam d'ate bo élé fige étam, ve ja'ana nge mi aye jô nkôle wuna na, Beteba'an, ô wuaban e mañ été, d'aye boban.
- 22 Nde mam mese mi aye ja'é e meye'elan été, nge mi abuni, mi aye nyoñ.

Ngulenjôane Yésus j'asileban

(Mark 11 :27-33 ; Luk 20 :1-8 ; Luk 7 :29-35)

- 23 Nde éyoñ a nga nyiin e tempel, minlô bepretre a bemvendé ya ayoñ be nga zu e be nye éyoñ éte a ye'ele'e bôt, be na, Ngulenjôane fé w'abo je mam ma? Za a nga ve wo ngulenjôan éte?
- 24 Ane Yésus a nga yalan a jô be na, Ma fe m'aye sili mia ajô éziñ, nge mi aye kate me de, éyoñ éte ma ke m'aye kate mia ngulenjôan fé m'abo je mam ma.
- 25 Mbaptizô Yôhanes ô nga so mfa'a mbé, ye mfa'a ya yôb, ye mfa'a ya bôt? Ane be nga ke b'afas bebien bebien, a jô na, Nge bi ajô na, O nga so mfa'a ya yôb, a ye jô bia na, Mi nga bo te buni nye a za éfia?
- 26 Ve nge bi ajô na, O nga so mfa'a ya be bôt, bi ako ékôane bôt woñ, amu bese b'ayeme na Yôhanes a ne nkulumejô.
- 27 Ane be nga yalane Yésus a jô na, Bi ne te yem. Nye fe a nga jô be na, Nalé fe ma m'aye kate mia ngulenjôane fé m'abo je mam ma.

Nkana ya bone bebaé

- 28 Ve mi asimesan aya ? Môt éziñ a nga bili bone bebaé; ane a nga zu e be nyô ya ôsu, a jô na, A mone wom, kele bo ésaé afub mindi'i den.
- 29 Ane a nga yalan, a jô na, M'aye ke; ve mvus éte, a nga jôban, a ke.
- 30 A nga ke e be nyô baa, a jô fe ve aval ete. Nde nyôlé ate a nga yalane na, M'ake fo'o, A tat, ve a nji ke.
- 31 Bôte bete bebaé, môt mbé a nga bo nkômban ésa? Be na, nyô ya ôsu. Yésus a nga jô be na, M'abele ane m'ajô mia na, Benyoñetas a binga bijabô b'ake mia ôsu éjôé Zambe.

- 32 Amu na, Yôhanes a nga zu e be mia, a wulu'u zôsô, ve mi nga bo te buni nye. Ve benyoñetas a binga bijabô be nga buni nye. Ve mia, éyoñ mi nga yene jam ete, mi nji jôban, ja'ana mvus éte, ane mi ne buni nye.

Nkana afub wain a bekôme ya été

(Mark 12:1-12; Luk 20:9-19; Yes 5:1-7)

- 33 Vô'ôla'an nkana mfe. Môt éziñ a mbe mie ndaa a nga bé afub mindik, a bômane de a akak, a fa'a fe ébé ya miate wain été, a lôñe nkume ya nonô de; a li'i de e be bekômafub, a ke si fe.
- 34 Nde éyoñe mbu b'akoé bibuma ô nga kpwaan, a nga lôme bebobisaé bé e be bekômafub na, be ke nyoñe nye bibuma.
- 35 Ane bekômafub be nga bi bebobisaé bé, be nga bôme wua, be wôé nyô mbok, be nga lume nyô mbo'o mekok.
- 36 Ane a nga beta lôme bebobisaé befe abui, adañe ba ya ôsu, ane be nga bo fe be ve aval ete.
- 37 Ve mvus éte a nga lôme be mone wé, nye na, B'aye semé mone wom.
- 38 Ve bekômafub, ayen be nga yene mon, be nga jô bebien bebien na, Nyina a ne éjian ésa. Za'a bi wôéane nye, bi nyoñe ngab éli'i jé.
- 39 Ane be nga bi nye, a kuli nye afub atan, a wôé nye.
- 40 Ajô ete, éyoñ mie afubu a ye zu, a ye bo bekômafub bete aya?
- 41 Be nga jô nye na, A ye jaa mbia be bôte bete mbia njaan, a kalan afub mindi'i e mo bekômafub befe, mmbe b'aye ve nye bibuma éyoñ mimbu mekoé mi aye kpwaan.
- 42 Yésus a nga jô be na, Ye mi nji tame lañ e mintilan été na,
" Ako'o ebien belôñ nda be nga ben, nde été e nto nlô ako'o ya abuk ; jam ete e nga so mboane Nti, nde e ne jame ya semé e mise mangan ?"
- 43 Amu jam ete m'ajô mia na, Ejôé Zambe j'aye vas e be mia, a veban e be ayoñ d'awum bibuma ya été.
- 44 [Nde mô't a ku ako'o ete yôb, a ye bu'i bitun ; ve mô't ase ako'o ete d'aye ku yôb, d'aye ko'o nye ndub.]

Betebe ôsu b'ajeñ na be bi Yésus

- 45 Nde éyoñ minlô bepretre a Befarésias be nga wô'ô minkana mié, be nga yeme na, a kobô ajô dab.
- 46 Nde éyoñ be nga jeñe na be bi nye, be nga ko jama bôt woñ, amu be nga yeme na a ne nkulumejô.

Abô'ô aluk

(Luk 14:16-24; Mat 20:16)

- 22 1 Ane Yésus a nga yalan, a beta kobô be a minkana, a jô na,
2 Ejôé ya yôb j'afunan ane njô bôt éziñ a nga bo mone wé ésulan aluk.

- 3 Ane a nga lôme bebobisaé bé, be loene bôt a nga bañete ésulan aluk, ve be nga bene zu.
- 4 Ane a nga beta lôme bebobisaé befe, a jô na, Katane bôt me nga bañete na, Mi lôô, me maneya kôm bidi biam, beyôm binyaka bam a betite mevoñe bam be maneya tyi'iban, nde mam mese me nto nkôman. Za'an ésulan aluk.
- 5 Ve be nga yen mbañete ôte éñbwemesé, ve kôlô a ke, nyina afube dé émien, nyina a ke abome dé.
- 6 Ba bevo'o be nga bi bebobisaé, ve ndeñele be a wôé be.
- 7 Ane njô bôt a nga yaa, a lôm nsamba bezimbi, be jaa bewôé bôte bete, a di'i fe nlame wob.
- 8 Eyoñ éte a nga jô bebobisaé bé na, Esulan aluk é nto fo'o nkôman, ve bôt me nga bañete be nji bo ba b'ayan.
- 9 Ajô ete, kelan e ma'an mezen, abime bôt mi aye koé, lo'ene be be zu ésulan aluk.
- 10 Ane bebobisaé bete, éyoñ be nga ke e mezene mezen, be nga sulane bôte bese abime be nga koé, mbia be bôt a mbamba be bôt, ane nda ésulan aluk é nga jaé a bôt be nga too tawôlô.
- 11 Ve éyoñ njô bôt a nga nyiin été, a nga lôbô bôt be nga too tawôlô, a nga yene môêt éziñ, a nji be'e ngômesan ésulan aluk.
- 12 Ane a nga jô nye na, A mô, w'ate nyiine nne, te be'e ngômesan ésulan aluk, aya? Ane a nga ku évô.
- 13 Eyoñ éte njô bôt a nga jô bevolô bé na, ka'ane nye me a mebo, mi kuli nye e dibi e ne atan; vôm ate du d'aye bo a ñwôtane mesôñ.
- 14 Amu na, ba be ne nloen be ne abui, ve ntoban abot.

Nya'ane toya e be Kaiza

(Mark 12:13-17; Luk 20:20-26; Yiôb 5:13)

- 15 Eyoñ éte Befarésias be nga zu a bo émo'o ya bi nye e nkobô.
- 16 Nde be nga lôme beye'é bab e be nye, ba be bôte ya ngame Herôdes, be na, A Nye'ele, bi ayeme na w'akobô bebela, a na w'aye'ele zene Zambe a benya mejôô, teke'e bambe môêt éziñ, amu ô ne te fombô bôt mesu.
- 17 Ajô ete, kate' bia, w'asimesan aya? Ye a ne zôsô na bi ya'ane Kaiza toya, ye momo?
- 18 Ve Yésus, vôm a nga yem ékotekote jab, a nga jô na, Mia bôte bebadu'u, mi ave'ele ma a jé?
- 19 Lita'ane me moné toya. Ane be nga zuu nye denié.
- 20 Ane a nga jô be na, Za a nee éyeka'a ji, a ntilane wu?
- 21 Be na, Kaiza. Eyoñ éte a nga jô be na, Ajô ete, bula'ane ve Kaiza biôm bi Kaiza, a Zambe biôm bi Zambe.
- 22 Nde éyoñ be nga wôô nalé, be nga semé, ve li'i nye, a kôlô.

Nsili ajô ñwômane miñwuan

(Mark 12:18-27; Luk 20:27-40)

- 23 Môs ôte ôbien Besadusias be nga zu e be nye, mmbe b'ajô na, ñwômane miñwuan ô ne momo. Ane be nga sili nye nsili,
 24 be na, A Nye'ele, Môze a nga jô na, Nge mô't a wôé, te bi bon, éyoñ éte monyañ a ye lu'u nkuse wé a fôlô monyañ ate mvoñ.
 25 Bobenyañe zañbwal be nga too e be bia; ane nyô ya ôsu a nga lu'u nye a nga wu teke'e mvoñ, a nga li'i moyañ nkuse wé.
 26 Ane nyô baa a nga bo aval ete, a nyô lale akekui nyô zañbwale.
 27 Nde mvuse ya bese, minga fe a nga wu.
 28 Ajô ete, e ñwômane miñwuan, bôte bete zañbwa, minga ate a ye bo nga za? Amu bese be nga bili nye.
 29 Ane Yésus a nga yalan a jô be na, Mi akob amu mi ne te yem mintilan, nge ngule Zambe.
 30 Amu na, e ñwômane miñwuan, b'aye bo te luk, nge keeban e meluk, ve be ne aval ane beénglele ya yôb.
 31 Ve mfa'a ya ajô ñwôman miñwuan, ye mi nji lañ njôane Zambe a nga jô mia na,
 32 "Ma me ne Zamba Abraham, a Zamba Isaak, a Zamba Yakôb." A nji bo Zamba miñwuan, ve nyôa bevevee?
 33 Nde éyoñ jama bôt a nga wô'ô nalé, be nga semé ñye'elane wé.

Atiñ d'adañ metiñ mese

(Mark 12:28-34; Luk 10:25-28)

- 34 Ve éyoñ Befarésias be nga wô'ô na, Yésus a kpwéya Besaduséas bivô, be nga sulan fufulu.
 35 Môte wua ya été, a mbe ñye'ele metiñ, a nga sili nye nsili, a ve'ele nye, a jô na,
 36 A Nye'ele, e metiñe ma atiñ avé d'adañ anen été?
 37 Ane a nga jô na, Nyeke'e Nti Zambe wôé a nleme wôé ôse, a nsisime wôé ôse, a nlô wôé ôse.
 38 Dina nde d'adañ e tele metiñe mese ôsu.
 39 Di baa e ne aval ete, na, Nyeke'e mô't a ne wo bebé ane w'anye'e womien.
 40 Metiñe mebaane ma, nne metiñe mese a mejô bekulumejô bi tii été.

Nsili ajô Mone David

(Mark 12 :35-37 ; Luk 20 :41-44)

- 41 Eyoñ Befarésias be nga mane sulane vôme wua, nde Yésus a nga sili be nsili,
 42 na, Mi asimesan ajô Krist aya? A ne mone za? Be na, A ne mone David.
 43 A nga jô be na, Nde David a ngul Nsisim a loene nye Nti aya? Vôm a jô na,
 44 "Nti a nga jô Nti wome na, tabe'e si e mbonnôme wom, Akekui ane m'amane bôôé besiñe bôé e mebo môé si ?"
 45 Ajô ete, nge David a loene nye Nti, a beta bo moné wé aya ?
 46 Nde mô't a nji bo ngul ya yalane nye éfia ; nalé fe ataté mô's ôte, mô't a nji fe zômbô beta sili nye nsili.

**Yésus a kulane betili bekalate
baa Befarésias**

(Mark 12 :38, 39 ; Luk 20 :45-47 ; 11 :43-46 ;
Mat 6 :1-5, 16 ; Luk 14 :7-11)

- 23** 1 Eyoñ éte Yésus a nga kobô jama bôt a beye'é bé,
2 na, Betili bekalate a Befarésias be too éto Môze ;
3 e mam mese b'ajô mia, bo'an a ba'ale, ve te boane mimboane miab ; amu b'akobô
mam ve te bo me.
4 Nalé fe b'aka'a mimbe'e mi ne adite ya be'e, a beté fe mie e bitule bi bôt, ve bebien
be nji kômbô feneke mie a ônyu viab.
5 E mam mese b'abo b'abo me na be yené e be bôt. Amu b'andamé mejite mab, a
nene miñwôndé mengômesane miab,
6 b'anye'e éto ôsu e bisulane bidi, a bito bi duma e sinagôg été,
7 A mebatan e minseñe biwônga, a na bôte be loene be na, Rabbi.
8 Ve bôt be bo'o te loene mia na, Rabbi, amu môte wua a ne ñye'ele, mia bese mi ne
bobenyañ.
9 Mi bo'ane te loene môt, tate, e si nyô; amu môte wua a ne mia Esa, nnye a ne e
yôb.
10 Nalé fe, mi bo'o te lobane na, beye'ele, amu môte wua a ne mia Nye'ele, ve Krist.
11 Ve nyô a ne mônne e be mia nnye a ne mia mvôlô.
12 Môt a ye beté émien e yôb, a ye siliban e si ; a nyô ase a ye suu émien e si, a ye
beteban e yôb.
13 Nde ngo'o mia betili bekalate a Befarésias, bôte bebadu'u ! Amu mi adibe bôt zen
ya nyiin éjôé ya yôb, miabebien mi ne te nyiin été, nalé fe ba be nga ye nyiin été,
mi ne te kañese na be nyiin,
[14 Ngo'o mia betili bekalate a Befarésias, mia bôte bebadu'u, amu mi asa menda
minkus, a vañe lebete meye'elan ayab amu melitan. Ajô ete nde mi aye nyoñe
mekua m'adañ.]
15 Ngo'o mia betili bekalate a Befarésias, bôte bebadu'u ! Amu mi abômane mañ a si,
ane mi ne bo moneyebeso mvôn ; nde éyoñ a su'ulaneya bo je, mi aviane bo nye
môte ya ébé nduan mebim mebaé.
16 Ngo'o mia beliti mindindim zen, ba b'ajô na, Môt ase a kalane tempel, jam e nji bo
été, ve môt a kalane gôlt ya tempel, nnye a tii mvôla.
17 Mia mekute mindindim ! Amu na, jé j'adañ, ye gôlt émien, ye tempel a télé gôlt
étyi ?
18 Mi ajô fe na, Nge môt a kalan altar, jam e nji bo été ; ve môt a kalane mvean ô
bete nye yôb, nnye a tii mvôla.
19 Mia mindindim ! Jé j'adañ, Ye mvean, ye altar a télé mvean étyi ?
20 Ajô ete, môt a kalan altar, a kalaneya nye, a jôm ése é ne nye été yôb.
21 E môt a kalane tempel, a kalaneya nye, a nyô a too été.
22 Nyô a kalane yôb, a kalaneya éto njô Zambe, nalé fe Nyô a too je été yôb.
23 Ngo'o mia betili bekalate a Befarésias, bôte bebadu'u! Amu mi ave ngab awômô ya
mvôñelô, a ôsim a ndôñ; ve mi yeneya mam m'adañ adit e metiñ été éñbwemsé,
mme me ne na, nya ntyi'ane mejô; nkoan éngôngo, a mbunan. Malé mete mi nga
yiane bo, te li'i mam mevok.
24 Mia mindindim beliti zen! Mi alée a fi, a viane mine kamel!
25 Ngo'o betili bekalate a Bafarésias, bôte bebadu'u! Amu mi afubu élaé a be'e mfa'a
ya atan, ve mfa'a ya été bi ne njalan a mvôl a mbia nyuan.

- 26 Wo ndindim mone Farésias, tate'é fubu élaé a be'e mfa'a ya été, nde mfa'a ya atan w'aye bo mfuban.
- 27 Ngo'o mia betili bekalate a Befarésias, bôte bebadu'u! Amu mi afunan ane mesoñ me ne ndubane fem, mme me ne étua abeñ atan, ve mfa'a ya été me ne bivese mimbim mi ne mvin ése ne lut.
- 28 Aval ete fe mia, mi ayené fo'o e be bôt ane ba be ne zôsô, ve mfa'a ya été mi ne bebadu'u a mvin ne lut.
- 29 Ngo'o mia betili bekalate a Befarésias, bôte bebadu'u! Amu mi alôñe mesoñ bekulumejô, a kôme mesoñe bezôsô be bôt abeñ,
- 30 mi jô'ô na, Nge bi nga too melu bemvamba, ve bi nga ye bo te fubu nkulan be nga kuli metyi bekulumejô.
- 31 Nalé ate mi nto bengaa b'abo'olô bebien na, mi ne bone be ba be nga wôé bekulumejô.
- 32 Lôn'da'ane ñhe ôvek bimvam bienan bi nga taté vek.
- 33 A benyo a mvoñe mekpwe, mi aye mate mekua ya ébé nduan aya?
- 34 Ajô ete, m'alôme mia bekulumejô, a mimfefek, a betili bekalate; mi aye wôé bevok, a tyelé be e krôa; befe mi aye bibi minkasa e besinagôg benan été, a kpwe'ele fe be e minlam minlam,
- 35 nde bezôsô metyi bese be nga kuliban e si nyô b'aye zu e be mia, ataté metyi me Abel, mô't a mbe te bijô, akekui metyi me Zakaria, mone Barakias, mô't mi nga wôé e zañe tempel baa altar.
- 36 M'abele ane m'ajô mia na, Mam mete mese m'aye kui e be miaé wu.

Yésus a yôn Yerusalem

(Luk 13:34-35; 19:41-44; Ezék 24:6-14)

- 37 A Yerusalem, A Yerusalem, nlam w'awôé bekulumejô, a lume ba be ne nlôman e be wo mekok! Biyoñ tañ aya me nga ye kômbô kôane bone bôé vôme wua, aval ane njejaé kub w'akôane mintyeke'e mié e mefabe mé si, ve mi nga bo te kômbô.
- 38 O lôô, nda jenan é li'ya éfut!
- 39 Amu m'ajô mia na, Ataté éyoñe ji, mi aye ke beta yene ma, ve akakui éyoñ mi aye jô na, Ebotan é bo'o e be nyô a zu a jôé Nti.

Ntyamane tempel w'akateba

(Mark 13:1-13; Luk 21:5-19)

- 24 1 Akôlô Yésus a nga kôlô e tempel, a ke mfa'a a nga ke, ane beye'é bé be nga zu e be nye, be nga liti nye minlôñane ya tempel.
- 2 Ve a nga yalan a jô be na, Nga mi lô biôm bise bi? M'abele ane m'ajô mia na, Ako'o d'aye li'i e bete da avo'o yôbe va, te na d'awuaban e si.

Mendem ya su'ulan

- 3 Nde, éyoñ a nga tabe si e nkôle Beôlivié, beye'é be nga zu e be nye vôm étam, be na, Kate' bia, e mam ma m'aye boban éyoñ évé ? Nalé fe, jé j'aye bo ndem ya nsoane wôé, a asu'ulane ya miaé wu ?
- 4 Ane Yésus a nga yalan, a jô be na, Tuka'a fomban, mô't a za yale mia zene fe !
- 5 Amu bôt abui b'aye zu a jôé dam, be jôô na, Ma me ne Krist ; a b'aye yale bôt abui zene fe.
- 6 Mi aye fo'o wôôtane bita a mefoé bita. Fomba'ane, te keane metyi fé, amu mam mete m'ayiane tame boban, ve asu'ulan e ngenane te bo.
- 7 Amu ayoñ d'aye kôlô e si a wosan ayoñ avok, éjôé jia fe ve wosan éjôé évok. Bemfumbale be zaé a mimfôôsane mi si bi aye boban, e mevôm mevôm.
- 8 Nde mam ma mese me ne ve atata'a ya mbia mintaté.

Ekpwe'ele j'akateban

- 9 Eyoñ éte nje b'aye kee mia na, mi tôban étibela'a ; a b'aye wôé mia. Mi aye fe bo ba meyoñe mese m'asiñ, amu jôé dam.
- 10 Eyoñ éte fe bôt abui b'aye ku, bebien bebien ve tian a sian ;
- 11 abui bekulumejô be ne minsos b'aye kôlô si, a yale bôt abui zene fe.
- 12 Nde, vôm ékotekot j'aye fôé, nye'an abui be bili w'aye vobô.
- 13 Ve mô't a ye bo mban akekui asu'ulan, nnye ate a ye nyiiban.
- 14 Mbamba foé éjôé ya yôbe nyô a ye kateban e be bôte ya si ése, nde ete a ye bo ngaa e be meyoñe mese. Eyoñ éte asu'ulan d'aye bo.

Angônda jam a bekulumejô be ne minsos

(Mark 13:14-31; Luk 21:20-33; 17:22-25, 31, 37)

- 15 Ajô ete, éyoñ mi ayen angônda jam a bo si ése ne sangañ a tele vôm a ne étyi, njôane Daniel nkulumejô a nga jô mô't a lañe wô a simesa'ane wô.—
- 16 Eyoñ éte ba be ne e si ya Yudéa, be kele mimbil e minkô.
- 17 Mô't a ne andile yôb, a bo'o te sis e si na, a vaa biôm bi ne nye e nda été.
- 18 Nalé fe mô't a ne afub, a bo'o te timane mvus ane a ye vaa alôô dé.
- 19 Ve ngo'o ba be ne mebum a ba b'anyia bone mebé melu mete !
- 20 Mi ye'ela'ane fe na, mmatan mi aye mate ô bo'o te bo a su'a ôyôn, nge môse sabbat.
- 21 Amu éyoñ éte nje beta étibela'a a ye bo, aval étibela'a é nji tame bo, aso atata'a ya si nyô azukui éyoñe ji, kokoo, nalé fe d'aye ke beta bo.
- 22 Nde, éte melu mete me tyi'iki'i étun, ve teke'e jôm é ne minsôn é nga ye nyiiban. Ve amu ajô mintoban, nde melu mete m'aye tyi'i étun.
- 23 Eyoñ éte, nge mô't éziñ a ye jô mia na, O lôô, Krist a ne va ! nge na, A ne valé ! te bunane de.

- 24 Amu bekrist be ne minsos, b'aye kôlô e si, nalé fe bekulumejô be ne minsos, b'aye fe bo beta mendem a bitua bi mam; nalé ate b'aye yale ja'ana mintoban zene fe, nge jam ete e mbe ngul ya boban.
- 25 O lôô, me maneya kate mia jam ete ôsusua.
- 26 Ajô ete, nge b'ajô mia na, O lôô, a ne e nkôte si, te keane wôé. Nge na, O lôô, a ne e bitune menda me ôbemen, te bunane de.
- 27 Amu aval ane feleves j'aves mfa'a jôb d'atôô, a faé mfa'a d'adim, aval ete nde nsoane Mone mô't w'aye bo.
- 28 Vôm ase mbim ô mbôô, vôm ate bendôé b'aye sulan.

Nsoane Mone mô't

- 29 Nde, éyoñ étibela'a ya melu mete é lôteya, été été jôb d'aye dim, ngon te fe faé mie, ateté fe d'aye ku, e so'o yôb, a ngule biôm ya yôb j'aye fô'ôsan.
- 30 Eyoñ éte fe ndem ya Mone mô't j'aye yené e yôb été. Eyoñ éte fe menda me bôt mese ya si nyô m'aye yi du, a b'aye yene Mone mô't a za'a e minkute ya yôb, a ngul a beta étôtok.
- 31 Nde a ye lôme beéngéle bé a beta nkobô toñ, b'aye tôkane mintobane mié vôme wua, mi so'o bivunulu binyin, ataté mfa'a aku'u yôbe wua akekui mfa'a aku'u ôvok.

Yeka'an e be élé fige

- 32 Nde, yeka'an nkana élé fige : éyoñ ntya ya été ô nto ésôsoñ a taté kui mekaé, mi yeme na, éseb é nto bébé.
- 33 Aval ete mia fe, éyoñ mi aye yene mam ma mese, yemane na, a nto bébé, e mimbé mibiene yôp.
- 34 M'abele ane m'ajô mia na, Miaé bôte wu w'aye bo te lô't, ve akekui ane mam ma mese m'aye boban.
- 35 Yôb a si bi aye lô't, ve mejô mam m'aye ke lô't.

Ane melu me Nôa

(Mark 13 :32-37 ; Luk 21 :34-36 ; 17 :26-30, 34-36)

- 36 Ve mfa'a ya môs ôte a awolo ete, teke'e mô't a yem, ja'ana beéngel be ne e yôb, nge Mon, ve Esa étam.
- 37 Amu aval ane melu me Nôa, aval ete fe nsoane Mone mô't w'aye bo.
- 38 Amu aval ane bôt be mbe melu mete, te yene ndôn é za kuik, be nga di, be nga nyu, be nga lu'u binga, be nga kee bengon e meluk, akekui môse Nôa a nga nyiin e arka été ;
- 39 be nga bo te yeme jam, ve akekui ndôn é nga kui a vaa bese : aval ete fe nsoane Mone mô't w'aye bo.
- 40 Eyoñ éte bôte bebaé b'aye tabe afub, wua a ye nyoñeban, nyô mbo'o a ye li'i.
- 41 Binga bebaé b'aye ko'o bidi e beta akok, wua a ye nyoñeban, nyô bo'o a ye li'i.
- 42 Ajô ete, momba'an ; amu mi ne te yem môse Nti wônan a zu.

- 43 Ve yemane jame dina na, Nge mie ndaa a too yem afôla avé ya alu ñwuwub w'aye zu, ve a nga mombô, a bo te kañese na, ô tube nye nda.
- 44 Amu ajô ete, mia fe, taba'an nkôman ; amu awolo mi ne te simesan, nde Mone mô't a ye zu.

Mboésané a ne njem

- 45 Nde za a ne mboésané ya buni a fek, nnye nti wôé a nga télé njôô bebobisaé ya nda jé, ane a ye ve be bidi éyoñ j'ayian.
- 46 Ebotan a mboésané ate, nnye nti wôé a ye koé a bo'ô nalé éyoñ a zu.
- 47 M'abele ane m'ajô mia na, a ye télé nye njôô ya biôm bise.
- 48 Ve nge mbia mboésané ate a jô e nlem été na, Nti wom a langan,
- 49 ve taté bôme beébe bebobisaé, a nga di a nyu ba be beso'ô bilam,
- 50 nti mboésané ate a ye suan e mô's a ne te mombô nye, a awolo a ne te yem,
- 51 a ye tyi'i nye e zañ, a ve nye ngab ba be bôte bebadu'u. Vôm ate du d'aye bo a ñwôtane mesoñ.

Nkana bengon awôm

(Mat 24 :42, 44 ; Luk 12 :35-40 ; 1 Tés 5 :1-11 ;
Nkul 3 :1-5 ; 19 :6-9)

- 25 1 Wôna éjôé ya yôb j'afunan ane bindune bengon awôm, bi nga nyoñe belambe bab, a ke tôbane nlu'u minga.
- 2 Betan ya été be mbe mekut, betane bevok mimfefek.
- 3 Amu na, mekut me nga nyoñe belambe, me nji fe nyoñe mbon.
- 4 Ve mimfefe'e mi nga nyoñe mende' me mbon a nyoñe fe belambe bab.
- 5 Nde nté nlu'u minga a nga langan, bengone bese be nga ndeñ ôyo, a ke fe ôyo.
- 6 Ve e zañ alu, tyiñ é nga wôôtane na, O lôô, nlu'u minga! Kela tôbane nye.
- 7 Eyoñ éte bindune bengone bise bi nga kôlô e si a kôme belambe bab.
- 8 Ane ba be mbe mekut be nga jô mimfefe'e na, Va'ane bia mbone wônan ôvok, amu belambe bangan be nga ye dim.
- 9 Ve mimfefek mi nga yalan, a jô na, Ndô'ôto w'aye bo te yiane bia be mia. Kelan e be ba b'akuan, mi kus mfa'a wônan miabebian.
- 10 Be ngenan be nga ke kus, ane nlu'u minga a nga suan; nde ba mbe nkôman, be nga nyiin ba be nye ésulan aluk; ane mbé ô nga diban.
- 11 Mvus éte bindune bengone bivo'ô bi nga zu suan, bi na, A Nti, A Nti, di'i bia mbé.
- 12 Ve a nga yalan, a jô na, M'abele ane m'ajô mia na, m'ayeme ke mia.
- 13 Ajô ete, momba'an, amu mi ne te yeme mô's nge awolo.

Nkana betalanta

(Luk 19:12-27; Rôm 14:7, 8)

- 14 Amu d'aye bo ane mô't a nga ke meyeñ si fe, nde a nga loene bebobisaé bé, a kee be akume dé.

- 15 Ane a nga ve môte wua betalanta betan, nyina betalanta bebaé, a nyina fe talanta wua, môť ase abim ane ngule jé, nde a nga ke e dulu dé.
- 16 Môť a nga nyoñe betalanta betan, a nga ke bo abom a be, a yene betalanta befe betan.
- 17 Aval ete fe, môť a nga nyoñe betalanta bebaé, a nga yene betalanta befe bebaé.
- 18 Ve môť a nga nyoñe talanta wua, a nga kôlô a fa'a ébé, ve solé moné nti wé.
- 19 Eyoñ abui melu e nga lôť, ane nti bebobisaé bete a nga suan, a lañe be sitok.
- 20 Nde môť a nga nyoñe betalanta betan a nga zu ôsu, a zuu betalanta befe betan, a jô na, A Nti, ô nga kee ma betalanta betan; ô lôô, me yeneya betalanta befe betan.
- 21 Nti wé a nga jô nye na, Mvaé, mbamba mboésaé, a nyô ya buni, ô boya nyô ya buni mfa'a ya biôm bi ne tyôtyoé, m'azu télé wo njôô ya abui; nyi'in e meva'a me Nti wôé éťé.
- 22 Môť a nga nyoñe betalanta bebaé nye fe a nga zu ôsu, a jô na, A Nti ô nga kee ma betalanta bebaé, ô lôô, me yeneya betalanta befe bebaé.
- 23 Nti wé a nga jô nye na, Mvaé, mbamba mboésaé, a nyô ya buni, ô boya nyô ya buni mfa'a ya biôm bi ne tyôtyoé, m'azu télé wo njôô ya abui. Nyi'in e meva'a me Nti wôé éťé.
- 24 Ve môť a nga nyoñe talanta wua, nye fe a nga zu ôsu, a jô na, A Nti, me nga yeme na ô ne ayete môť, w'avaa bidi vôm ô nga bo te mias, a kôan vôm ô nga bo te se'ese;
- 25 nde me nga ko woñ, ane me nga ke solé talanta wôé e si éťé. O lôô, ô bili jôme jôé.
- 26 Nde nti wé a nga yalan, a jô nye na, Wo mbia nleles mboésaé, ô nga yeme na, m'avaa vôm me nga bo te mias, a kôane vôm me nga bo te se'ese;
- 27 ke ô nga yiane ñhe kee moné wom e be befolane moné, wôna éyoñ me soya, me nga ye nyoñe jôme jam a nsenge yôb.
- 28 Ajô ete, nyoñane talanta ate e be nye, mi ve nye môť a bili betalanta awôm.
- 29 Amu môť ase a bili, nnye b'aye beta ve, wôna a ye bi abui. Ve môť a nji bi, b'aye vaa, ja'ana jôm a bili.
- 30 Nde wu'ane momoa mboésaé ate e dibi e ne atan; vôm ate du d'aye bo a ñwôtane mesoñ.

Ntyi'ane ntôl meyoñ

(Yôh 5 :22, 23, 26-29 ; Nkul 20 :11-15 ;
2 Tes 1 :6-10 ; Gal 6 :7-10)

- 31 Eyoñ Mone môť a ye so étôto'o jé éťé, ba be beénglele bé, éyoñ éťe a ye tabe éto njôô ya étôto'o jé ;
- 32 wôna meyoñ mese m'aye sulan asu dé. Nde a ye kandé bôt, bana a ba bevok, aval ane mba'ale a kandé mintômba a bikela.
- 33 A ye télé mintômba e mbonnôme wé, ve bikela e mbonga.
- 34 Eyoñ éťe njô bôt a ye jô ba be ne nye mbonnôme na, Za'an, mia bôt mi ne ébotan e be Esa wom, nyoñan éjôé é ne mia nkôman aso mbô'ane ya si nyô;
- 35 amu me nga wôô zaé, ane mi nga ve ma bidi; me nga wôô évé, ane mi nga nyuu me mendim; me mbe nneñ, ane mi nga nyoñe ma e nda éťé;
- 36 me mbe soé, ane mi nga jalé me ngômesan; me nga kon, ane mi nga jome ma; me mbe e nda mimbôk, ane mi nga zu yene ma.

- 37 Eyoñ éte bezôsô b'aye yalane nye, a jô na, A Nti, bi nga yene wo éyoñ évé ô wô'ô zaé bi ve wo bidi? Nge évé, bi nga nyuu wo mendim?
- 38 Bi nga yene wo nneñ éyoñ évé, bi nyoñe wo e nda? Nge soé, a jalé wo ngômesan?
- 39 Bi nga yene wo ô konôk éyoñ évé, nge nda mimbôk, bi zu jome wo?
- 40 Nde njô bôt a ye yalane be na, M'abele ane m'ajô mia na, Aval ane mi nga bo môte wua ya bobejañe be ne abebôtô ba, aval ete mi nga bo ma.
- 41 Eyoñ éte a ye fe jô ba be ne nye mbongale na, Kôla'ane vôm me too, mia bôte biyo'é, mi ke e nduan ya nnôm éto, nje é nga kômban mfa'a Satan a beéngéle bé.
- 42 Amu me nga wô'ô zaé, mi nji ve me jôme ya di, me nga wô'ô évé, mi nji nyuu me mendim;
- 43 me mbe nneñ, mi nji nyoñe me e nda; soé, mi nji jalé ma ngômesan; ôkon a e nda mimbôk, mi nji jome ma.
- 44 Eyoñ éte be fe b'aye yalan na, A nti, éyoñ évé bi nga yene wo ô wô'ô zaé, nge évé, nge nneñ, nge soé, nge ôkon, nge e nda mimbôk, bi te volô wo?
- 45 Eyoñ éte a ye yalane be na, M'abele ane m'ajô mia na, Aval ane mi nga bo te bo môte wua ya ba be ne abebôtô ba, aval ete fe mi nga bo te bo ma.
- 46 Bana b'aye ke e meleb ya nnôm éto, ve bezôsô b'aye tabe ényiñe ya nnôm éto.

Betebe ôsu b'abo émo'o ya bi Yésus

(Mark 14:1, 2; Luk 22:1, 2)

- 26 1 Nde a nga bo na, éyoñ Yésus a nga mane kobô mejô mete mese, ane a nga jô beye'é bé na,
- 2 Mi ayeme na, mvuse melu mebaé, Paska a ye bo, a Mone mô't a ye koñeban, a tyeléban krôa.
- 3 Eyoñ éte minlô bepretre a bemvendé ya ayoñ be nga sulan élum njô bepretre, jôé na Kaifa;
- 4 ane be nga bôndé fe'e ya bi Yésus a medu'an a wôé nye.
- 5 Be na, Sa môs ya ébek, bôt be za bo éngôngôm.

Yésus a wo'oban mbon e Bétania

(Mark 14 :3-9 ; Yôh 12 :1-8 ; Luk 7 :36-50)

- 6 A nga bo na, éyoñ Yésus a mbe Bétania e nda Simôn nzezam,
- 7 ane minga éziñ a nga zu e be nye, a be'e nde'e albasta ya mbon menyum, ô mbe étua beta tañ. Ane a nga sôé nye wô e nlô, éyoñ a nga too tawôlô.
- 8 Nde éyoñ beye'é be nga yene jam ete, be nga wô'ô de abé, be na, Endamane ji j'abutane jé?
- 9 Amu na, mbone wu ô mbe jame ya kuaban beta tañ, a veban e be minzôzoé.
- 10 Ve Yésus a nga yeme njôan ôte, a nga jô be na, Mi andeñele minga ate amu jé? Amu a boya me mbamba jam.
- 11 Amu mi bili minzôzoé kom ése, ve mi nji bi ma kom ése.
- 12 Amu nsôéan a te sôé me mbon menyume wuna e nyô, a te bo jam ete mfa'a nkôman éjambime jam.

- 13 M'abele ane m'ajô mia na, Vôm ase b'aye kate mbamba foé nyôna e ngume si nyôna, e jam minga nyô a te bo dina, b'aye kañete de, be simesa'ane nye.

Yudas a bo ôyili ya koñe Yésus

(Mark 14 :10, 11 ; Luk 22 :3-6 ; Nkôl 12 :3)

- 14 Wôna, wua ya beye'é awôm a bebaé, jôé na, Yudas Iskariôt, a nga ke e be minlô bepretre,
 15 a jô na, Mi aye ve me jé, nge m'akee mia nye ? Ane be nga ya'ane nye bifus bi silba mewôm mela.
 16 Nde, ataté éyoñ éte, a nga ke a jeñe mbamba éyoñ ya kee be nye.

Ngômesane ya di Paska

(Mark 14:12-21; Luk 22:7-18, 21-23;
 Yôh 13 :1-30)

- 17 Môs ôsusua ya ébe'e ya Fembé é ne te Mvusan, beye'é be nga zu e be Yésus, a jô na, Za vômô w'akômbô na, bi kôm ane w'aye di Paska ?
 18 Ane a nga jô be na, Kelan e nlam, e be môl ate, mi jô nye na, Nye'ele a jô na, Eyoñe jam é nto bebé, M'aye bo Paska bia beye'é bam e be wo.
 19 Nde beye'é be nga bo ane Yésus a nga bendé be ; ane be nga kôme Paska.

Yésus a kate foé ya nkoñeban wé

- 20 Eyoñ ngô'é é nga bo, a nga to tawôlô, ba be beye'é bé awôm a bebaé.
 21 Eyoñ be nga too be ja'ak, a nga jô na, M'abele ane m'ajô mia na, Môte wua ya be mia a ye koñe ma.
 22 Ane be nga dañe wôô ôlun, ataté ke b'ajô môl ase na, A Nti, ye ma?
 23 Nde a nga yalane na, Môl bia nye bi ate kee wo ékanda, nnye ate a ye koñe ma.
 24 Mone môl a ke aval ane e ne ntilan ajô dé, ve ngo'o môl a ye koñe Mone môl! A nga ye bo môl ate mvaé, nge a nji tame bialé.
 25 Ane Yudas, môl a nga koñe nye, a nga jô na, A Rabbi, ye ma? A nga jô nye na, Nde le w'ajô.

Ntéane ya Ndiane Nti

(Mark 14:22-25; Luk 22:15-20;
 1 Kor 10:16, 17; 11:23-25)

- 26 Nde éyoñ be nga too be ja'ak, Yésus a nga nyoñe fembé, a botane je, a be'e je, a ve beye'é, a jô na, Nyoñan, mi di, nyôle jam nyô.

- 27 Nde a nga nyoñe fe élaé, a mane ve akéva, a nga ve be je, a jô na, Nya'ane je mia bese;
- 28 amu mana me ne metyi mam ya élat, mme m'asôéban amu ajô ya bôt abui mfa'a ya njamane mam abé.
- 29 Nde m'ajô mia na, M'aye ke beta nyu jôm j'aso bibuma bi ndi'i ji, ve akekui môs bia be mia bi aye nyu je mfefé, éjôé Esa wom.

Pétrus a ye kate Yésus

(Mark 14:26-31; Luk 22:31-39; Yôh 13 :36-39)

- 30 Nde éyoñ be nga mane yia jia, be nga kôlô a ke e Nkôle Beôlivié.
- 31 Eyoñ éte Yésus a nga jô be na, Mia bese mi aye kolé ôbak ajô dam alu di; amu e ne ntilane na, "M'aye bibi mba'ale, nde mintômba ya mbam mi aye mialan".
- 32 Ve éyoñ me nto ñwôman, m'aye ke mia ôsu akui Galiléa.
- 33 Nde Pétrus a nga yalan a jô nye na, Bese be kôsa kolé ôbak ajô dôé, ve ma m'aye ke kolé ôbak.
- 34 Yésus a nga jô nye na, M'abele ane m'ajô wo na, Alu di, nnôme kub a ngenane te loñ, w'aye kate ma mekate mela.
- 35 Pétrus a nga jô na, Ja'ana bia wo bi awu, m'aye ke kate wo. Aval ete fe beye'é bese be nga jô.

Yésus a ye'elan e Getsémané

(Mark 14:32-42; Luk 22:39-46; Yôh 18:1; Behéb 5:7)

- 36 Eyoñ éte ba be Yésus be nga kui éfuse si b'aloene na Gétsemané. Ane a nga jô beye'é na, Taba'ane si va, me ke m'ake ye'elane valé.
- 37 Ane a nga nyoñe Pétrus, a bone be Zebedias bebaé, ane a nga taté wô'ô ôlun nlem.
- 38 Eyoñ éte a nga jô be na, Nleme wom w'adañe wô'ô ôlun, me ye'e wu, lika'ane va a mombô bia be mia.
- 39 Ane a nga ke ôsu mone nté, a ku asu e butu si, a ye'elan, a jô na, A Tate wom, nge jam ete e ne ngul ya bo, élaé ji é sa'ale'e ma ; ve jame da, sa ane ma m'anye'e, ve ane wo w'akômbô.
- 40 Ane a nga kui e be beye'é, a koé be ôyo. Ane a nga jô Pétrus na, Aya? Ye mi nji bi ngul ya mombô awolo da, bia be mia?
- 41 Momba'an a ye'elan, nde ete mi aye bo te nyiin e meve'ele été. Nsime fo'o ô ne vevee, ve minsôn mi ne atek.
- 42 Ane a nga beta ke ake baa a ye'elan, a jô na, A Tate wom, nge e vo'o bo na élaé ji é sa'ale, ve na me nyu je, nkômbane wôé ô boba'an.
- 43 Ane a nga beta zu, a koé be be bôô ôyo, amu mis me mbe be adit.
- 44 Ane a nga jô'é be, a beta ke ye'elan aye'elane lale, a beta'a kobô ve mejô mete.
- 45 Eyoñ éte a nga zu e be beye'é a jô be na, Ye mi ngenan mi bôô, mi woka'an? O lôô, awolo e nto bébé, Mone mô't a koñebaneya e mo beboabé.
- 46 Kôla'an e si, bi tame ke, Mi lôô, mô't a koñe ma a soya.

Nkoñan a mbiane Yésus

(Mark 14 :43-50 ; Luk 22 :47-53 ; Yôh 18 :3-11)

- 47 Nté a ngenan a kobô'ô, ô lôô, Yudas môte wua ya beye'é awôm a bebaé, a nga zu, ba be beta nsamba bôt, be bili mefa minsoñ a mimbeñ, be so'o e be minlô bepretre a bemvendé ya ayoñ.
- 48 Môt a nga koñe nye a nga mane ve be ndem na, Môt ase m'aye latane nye anyu, nnye le, biane nye.
- 49 Eté éte a nga zu e be Yésus, a jô na, Mbôlô, A Rabbi, ve latane nye a anyu.
- 50 Ane Yésus a nga jô nye na, A mô, ye ô soya ana ? Ane be nga zu Yésus bebé, ve futi nye mo e nyôl a bi nye.
- 51 O lôô, môte wua ya bôt ba be Yésus be nga too a nga same wo, a té fansoñ, a ba'é mboésané njô bepretre, a seme nye alo.
- 52 Eyoñ éte Yésus a nga jô nye na, some' fansoñe jôé vôm j'atoo ; amu ba bese b'anyoñe fansoñ, b'aye jaaban a fansoñ.
- 53 Ye w'asimesane na, me vo'o ye'elan Esa wom, nnye ke ve lôme ma éto ébiene ji, beéngel adañe bizu'u awôm a bibaé ?
- 54 Nde mintilan mi aye tôéban aya nge nalé a boban ?
- 55 Awolo ete ebien Yésus a nga jô jama bôt ate na, Ye mi ate zu a mefa minsoñ a mimbeñ, aval ane b'abi ze mimfaka ? Môs ane môs me nga bo me tabe'e si tempel éte, me ye'ele'e bôt, mi te bi ma.
- 56 Ve jame di ese d'ate boban ana, ane mintilane bekulumejô mi aye tôéban. Wôna beye'é bese be nga li'i nye, ve tub.

Yésus a tele ôsu nsamba betyi'i mejô

(Mark 14:53-65; Luk 22:54, 63-65; Yôh 18: 12, 13, 19-24)

- 57 Wôna ba be nga bi Yésus be nga kee nye e be Kaifa njô bepretre; vôm ate betili bekalate a bemvendé be nga mane sulan.
- 58 Ve Pétrus a nga tôñe nye ôyab mvus, a kui fe élume njô bepretre, a nga nyiin éte, a tabe si ba bekeminlôman, ane a ye yene mesondo'o me ajô.
- 59 Ane minlô bepretre a ngume nsamba betyi'i mejô be nga ke b'ajeñe nkañetane minsos w'abo'olô Yésus, ane be ne wôé nye,
- 60 ve be nji yen jom, akôsabo abui bengaa minsos be nga zu e be be. Ve bôte bebaé be nga su'ulane zu,
- 61 be na, Môte nyô a nga jô na, Me ne ngul ya tyam tempela Zambe, me beta fe lôñe nye môse mila.
- 62 Ane njô bepretre a nga tebe tetele, a jô nye na, Ye w'abo te yalan? Jam bengaa ba'abo'olô wo e ne aya?
- 63 Ve Yésus a nga tabe évô. Ane njô bepretre a nga jô nye na, M'avu wo soñ e be vevea Zambe na, ô kate bia nge wo ô ne Krist, Mone Zambe.
- 64 Yésus a nga jô nye na, Nde le w'ajô! Ve jame da, m'ajô mia na, Ataté éyoñe ji mi aye yene Mone môt, a too si e mbonnôm ô ne ngu, a za'a fe e minkute ya yôb.
- 65 Eyoñ éte njô bepretre a nga nyab mengômesane mé, a jô na, A kobôya nkobô ébiasé Zambe. Jé bi abeta jeñe bengaa? Eyoñe ji mi wô'ôya nkobô ébiasé Zambe wé.

- 66 Mi asimesan aya? Ane be nga yalan a jô na, A mbili étome ya wu je.
 67 Eyoñe éte be nga tui nye menden, a lume nye bikuta; ba bevo'o be nga bibi nye mebaé,
 68 be jô ô na, A Krist, kulu'u bia ajô! Za a te bibi wo?

Pétrus a kate Yésus

(Mark 14:66-72; Luk 22:55-62; Yôh 18:25-27)

- 69 Wôna Pétrus a nga too si atan, mfa'a ya élum éte, ane mingabisaé éziñ a nga zu e be nye, a jô na, Wo fe w'atoo mia Yésus, mô't ya Galiléa.
 70 Ve a nga kat mise ya bôte bese, a jô na, M'ayeme ke jam w'ajô.
 71 Nde éyoñ a nga kui atan a tebe e mbé si ya élum, mingabisaé mfe a nga yene nye, ane a nga jô ba be nga too wôé na, Mô't nyina a too ba Yésus, mô't ya Nazaret.
 72 Ane a nga beta kat, a kan ngana na, M'ayeme ke mô't ate!
 73 Obe aboñ ô lôteya, ane bôt be nga tele wôé be nga zu e be Pétrus, a jô na, Bebelana, wo fe ô ne mô't ya be be; amu nkobô wôé womien w'akulane wo.
 74 Eyoñ éte a nga yo'é émien a kan ngana na, M'ayeme ke mô't ate! Eté éte nnôme kub a nga loñ;
 75 ane Pétrus a nga beta simesane njôane Yésus na, Te yene nnôm ekub a za loñôk, w'aye kate ma mekate mela. Ane a nga kui atan, a yôn mbia ñyôn.

B'ake Yésus asu Pilatus

(Mark 15:1; Luk 23:1; Yôh 18-28)

- 27 1 Eyoñ tyé é lendeya, minlô bepretre mise a bemvendé ya ayoñ be nga bo émo'o ya bo'olô Yésus, ane b'aye wôé nye.
 2 Ane be nga ka'a nye, a kee nye, a ve nye Pilatus ngovina.

Awu Yudas

(M.M. 1:16-20; Zak 11:12, 13)

- 3 Eyoñe Yudas, mô't a nga koñe nye, a nga yeme na, be veyane mekua, a nga jôban, a bulane fe bifuse bi silba mewôm melal e be minlô bepretre,
 4 a jô na, Me boya abé, vôm m'ate koñe metyi me ne te bijô. Ve be nga jô nye na, Bi ne za ajô éte? Ajô dôé le !
 5 Ane a nga bebelane bifuse bi silba e tempel éte, nde a nga ke timbane nko.
 6 Ane minlô bepretre mi nga nyoñe bifuse bi silba bite, a jô na, E ne étyi ya futi bie e vôm b'anaan akume ya tempel, amu bi ne tañe metyi.
 7 Ane be nga bo émo'o, ve kus éfuse si mmé meviek, nde ete bejin b'aye jamban éte.
 8 Amu nalé éfuse si éte é nga lobane na, Efuse si ya metyi, azukui môse wu.
 9 Eyoñ éte njôane Yerémia nkulumejô a nga jô ô nga tôéban, na, "Ane be nga nyoñe bifuse bi silba bite mewôm melal, ajô mô't bôte bevo'o ya bone be Israël be nga fusan,

10 ane be nga ve bie mfa'a éfuse si mmé meviek, aval ane Nti a nga bendé ma."

Pilatus a sili Yésus minsili

(Mark 15 :2-5 ; Luk 23 :1-4 ; Yôh 18 :28-38)

- 11 Nde Yésus a nga tele asu ngovina ; ane ngovina a nga sili nye na, Ye ô ne Njô Beyude? Ane Yésus a nga jô nye na, Nde le w'ajô !
 12 Eyoñ minlô bepretre a bemvendé be nga bo'olô nye, a nji yalane jam.
 13 Eyoñ éte Pilatus a nga jô nye na, Ye ô ne te wô'ô aka'a abui mam b'abo'olô wo di?
 14 Ve a nga bo te yalane nye, ja'a éfia jijia, nalé ate ngovian a nga dañe semé.

Yésus nge Barabas

(Mark 15:6-15; Luk 23:13-25 ; Yôh 18 :39, 40)

- 15 Nde ébe'e ése, ngovina a nga bo a su'u ékôane bôt mbô'ô wua, wu ôse be ne kômbô.
 16 Eyoñ éte be nga bili mbô'ô wua ô nga wum, jôé na, Barabas.
 17 Nde éyoñ be nga mane sulan, Pilatus a nga jô be na, Mi ayi na, me suu mia za? Ye Barabas, ye Yésus b'aloene na, Krist?
 18 Amu a nga yeme na, be nga ve nye nye amu mesengan.
 19 Nde éyoñ a nga too éto ntyi'ane mejô, ngal a nga lôme nye tyiñe na, Te bo zôsôa mô't ate jam, amu m'ate ju'u mintae abui den e biyeyem ajô dé.
 20 Ve minlô bepretre a bemvendé be nga tindi bôte na, be ja'é Barabas, be wôé Yésus.
 21 Nde ngovina a nga jô be na, Bôte bebaé ba, mi ayi na, me suu mia za? Be na, Barabas.
 22 Pilatus a nga jô be na, Nde m'aye bo Yésus, b'aloene na Krist, aya? Bese na, A tyeléba'an e krôa!
 23 Ane a nga jô na, Amu a boya za mbia jame? Ve be nga fetane yôtan, a jô na, A tyeléba'an e krôa!
 24 Nde Pilatus a nga yene na, a vo'o volô jôm, ve éngôngôm nje é nga viane bo, a nga nyoñe mendim, a sôbe mo ôsu ékôane bôt, a jô na, Me nji bo étom metyi me mô'te nyô; ajô denane le!
 25 Ane bôte bese be nga yalane na, Metyi mé me tabe'e e be bia, a e be bone bangan!
 26 Wôna a nga suu be Barabas; éyoñ be nga mane bibi Yésus minkasa, a nga kee nye na, a tyeléban e krôa.

Bezimbi b'akpwe'ele Yésus

(Mark 15:15-20; Luk 23:25; Yôh 19 :1-3, 16)

- 27 Eyoñ éte bezimbi be ngovina be nga kee Yésus e nda ngovina, ve sulan ngum nkane bezimbi asu dé.
 28 Ane be nga vaa nye mengômesane mé, a jalé nye ézingi é mbe évele.

- 29 Eyoñ be nga mane lôñ ékate biyo, be nga jalé nye je e nlô, be kee fe nye ôlé e wo ya mbonnôm. Ane be nga kute meboñ asu dé, a kpwe'ele nye, a jô na, Mbôlô, A njô Beyude!
- 30 Ane be nga tui nye menden, be nga nyoñ ôlé, a bibi nye e nlô.
- 31 Eyoñ be nga mane kpwe'ele nye, be nga vaa nye ézingi, a jalé nye mengômesane mé. Ane be nga kee nye na, be tyelé nye e krôa.

B'atylé Yésus e krôa

(Mark 15:21-28; Luk 23:26-34, 38;

Yôh 19 :16-24)

- 32 Nde éyoñ be kele nalé, be nga koé môl ya Kiréné, jôé na Simôn; nnye be nga tindi na, a be'e nye krôa.
- 33 Eyoñ be nga kui vôm b'aloene na, Gôlgôta, a ne na, (Vôm ya ékôkoé nlô),
- 34 be nga ve nye wain mfula'ane a mendim me zôñ. Ve éyoñ a nga tye'e je, a nga bene nyu.
- 35 Eyoñ be nga mane nye tyelé e krôa, be nga kabane mengômesane mé a ndoan abia.
- 36 Ane be nga tabe si a mombô nye wôé.
- 37 Ane be nga ba'é étome jé e nlô wé yôb, ntilane na, Nyina a ne Yésus Njô Beyude.
- 38 Wôna beze mimfaka bebaé be nga tyeléban ba be nye, wua e mbonnôm, nyô mbo'o mbonga.
- 39 Nde bôt be nga bo be lôte' zen, be nga kobô nye nkobô ébiasé, be me'ete'e minlô,
- 40 a jô na, A môl w'atyame tempel a beta lôñe nye môse mila, nyi'i womien! Nge ô ne Mone Zambe, sisik e krôa!
- 41 Aval ete fe minlô bepretre mi nga kpwe'ele nye, ba be betili bekalate a bemvendé, be na,
- 42 A nga nyii bôte befe, a se ngul ya nyii émien; a ne Njô bôt ya Israël, a tame sis e krôa éyoñe ji, bi buni nye.
- 43 A tabe Zambe mebun; a tame ñhe vaa nye éyoñe ji, nge a yene nye mvaé; amu a nga jô na, Me ne Mone Zambe.
- 44 Beze mimfaka ba be be be nga tyeléban e krôa be fe be nga do'olô nye aval ete.

Awu Yésus

(Mark 15:33-37; Luk 23:44-46; Yôh 19:28-30;

Besam 22; Yes 53:5-8, 10; Rôm 5:6-8;

I Pét 2:21-24; I Yôh 4:9-11)

- 45 Nde ataté zañe môs dibi e nga yandan e si ése akekui mewolo mela.
- 46 Wôna bebé mewolo mela, Yésus a nga bete tyiñ e yôb ngul, a jô na, Eli, Eli, lama sabaktani ? e ne na, A Zambe wom, A Zambe wom, ô lí'ya ma amu jé?
- 47 Nde bevo'o ya ba be nga tele wôé, awô'ô be nga wô'ô nalé, be nga jô na, Môl nyina a loen Elias,
- 48 Nde été été, môte wua ya été a nga ke mbil, a nyoñe vovô, a jalé nye wain é mbe sañ; ane a nga some je ôlé, a nyuu nye je.

- 49 Ve ba bevo'ô be nga jô na, Jôké'é, bi tame yen nge Elias a ye zu nyii nye.
 50 Ane Yésus a nga beta bete tyiñ e yôb, a suu nsisime wé.

Mmeman évet ntet bezimbi

(Mark 15:38-41; Luk 23:45-49)

- 51 Nde ô lôô, éndelé ya tempel é nga nyaé bifase bibaé, aso yôb akui si. Ane si é nga fô'ôsan, mekôm me nga salé bifas,
 52 a mesôn me nga kuiban, ane abui menyôle mimfufub mi nga bôô ôyo me nga wômô,
 53 éyoñ Yésus a nga mane wômô, be nga nyiin e nlam ya étyi, a yené e be bôt abui.
 54 Ane évet ntete bezimbi a bôt ba be be be nga mombô Yésus, éyoñ be nga yene mfô'ôsane si a mam me nga boban, be nga dañe ko woñ, be na, Bebelâ na, nyina a mbe Mone Zambe.

Binga ya krôa

- 55 Nalé fe binga abui be mbe wôé, be tele ôyap, be lôbô'ô nye, mmbe be nga tôñe Yésus aso Galiléa, be bo'ô nye bisaé;
 56 nsamba ôte ô mbe Maria Magdaléna, a Maria nyia Yakôbus baa Yôsef, nalé fe nyia bone be Zebedias.

B'ajame Yésus e soñ

(Mark 15:42-47 ; Luk 23 :50-56 ; Yôh 19 :38-42)

- 57 Eyoñ ngô'é é nga bo, nkukume mô't éziñ ya Arimatéa ô nga zu, jôé na, Yôsef; émien a mbe ñye'a Yésus.
 58 A nga ke e be Pilatus, a ja'é mbime Yésus. Wôna Pilatus a nga bendé na, be kee nye wô.
 59 Ane Yôsef a nga nyoñ mbim, a vute wô mfuban ndombo éndelé,
 60 a bôôé wô e mfefé soñe wé émien, a nga mane fa'a akôm été, ane a nga feneke beta akok e dib mbé ya soñ, ane a nga ke.
 61 Wôna Maria Magdaléna, a Maria mbok, be mbe wôé, be too si e soñe yat.

Bezimbi b'amombô soñ

(Mat 28:1-4, 11-15)

- 62 Tyé kpwa ya mvuse môse Nkômesan, minlô bepretre a Befarésias be nga sulan e be Pilatus,
 63 a jô na, A Monti, bi asimesan ane ndu'u bôt ate, éyoñ a ngenan a vee, a nga jô na, Ane melu melal me lôté, m'aye beta wômô.

- 64 Ajô ete, bendé'é na, be tuka'a nonô soñ akekui môse lale, a za bo na, beye'é b'aye ke wube nye, a kate bôte na, A wômôya e miñwuan, nde medu'an me mvua m'aye bo abé adañe ma ya ôsu.
- 65 Pilatus a nga jô be na, Mi bili bezimbi b'amombô, Kelan, mi mombô je abim ane mi ne bo.
- 66 Ane be nga ke, a tu'a mombô soñ, a lume sitam e akok, a telé bemombô.

Yésus a wômô e soñ

(Mark 16:1-7; Luk 24:1-8; Yôh 20 :1-2 ;
Besam 16 :8-10 ; M.M. 2 :24-32 ; Rôm 1:3, 4;
4:25; I Kor 15:1-28; Nkul 1:17, 18)

- 28 1 Eyoñ môse sabbat ô lôteya, tyé é nga ye lende môs ôsu ya sondô, Maria Magdaléna, baa Maria mbok, be nga ke lôbô soñ.
- 2 Nde ô lôô, beta mfô'ôsane si a nga bo; amu éngele Nti a nga sis, a so'ô e yôb, a feneke akok, a tabe de yôb.
- 3 Nyenan a nga yené ô mbe aval ane feleves, ngômesane jé é mbe éfumulu ane sut.
- 4 Nde amu woñ bemombô soñ be nga ko nye, be nga nyeñeban, a bo ane mimbim.
- 5 Ve éngel a nga jô binga na, Te koane woñ. Amu m'ayeme na, mi ajeñe Yésus, mô t a nga tyeléban e krôa.
- 6 A se va, amu a wômôya ane a nga jô. Za'an, mi yene vôm a nga bôô.
- 7 Nde jika'a kean, mi kate beye'é bé na, a wômôya e miñwuan. O lôô, a keya mia ôsu e Galiléa ; nne mi aye yene nye wôé. Mi lôô, me maneya kate mia.
- 8 Nde be nga kôlô e soñ, avô, a woñ ôse a beta mevak, be nga ke mimbil na, be kate beye'é bé foé.
- 9 O lôô, Yésus a nga tôbane be, a jô na, Mbôlané ! Ane be nga zu e be nye, a bi nye mebo a kañe nye.
- 10 Wôna Yésus a nga jô be na, Te koane woñ. Kela katane bebejañ foé na, be ke e Galiléa; nne b'aye yene me wôé.

Foé bemombô soñ

(Mat 27:62-66; 28:1-6)

- 11 Nté be ngenan be kelek, ô lôô, bemombô bevo'ô be nga zu e nlam a kate minlô bepretre foé ya mam mese m'ate boban.
- 12 Eyoñ be nga mane sulan ba be bemvendé, a bo fe émo'ô, be nga ve bezimbi tañe moné,
- 13 a jô na, Katane bôte na, beye'é bé b'ate zu aluse, a wube nye asoé, éyoñ éte bi bôô ôyo.
- 14 Nde nge jam ete d'akui e melo me ngovina, bia bi aye je'e nye, a bo mia na, mi sa'ale éndeñela'a.
- 15 Nde be nga mane nyoñe moné ate, a bo ane be nga ye'ele be. Nkañete ôte ô nga ke w'amialan e be Beyude, azukui môse wu.

Beta abendé

(Mark 16:12-20; Luk 24:13-53;
Yôh 20:19-29; 21:1-24; M.M. 1:1-12;
1 Kor 15:6, 7)

- 16 Nde beye'é awôm a wua be nga ke e Galiléa, akui nkôl ôbien Yésus a nga bendé be.
- 17 Nde ayen be nga yene nye, be nga kañe nye; ve bevo'o be nga sôan.
- 18 Ane Yésus a nga zu, a jô be na, Ngulenjôan ése ya yôb a si é veebaneya e be ma.
- 19 Ajô ete, kelan, mi bo meyoñ mese beye'é, mi baptizô be a jôé Esa a Mon a Mfufub Nsisim;
- 20 mi ye'ele'e be be ba'ale mam mese me nga bendé mia; mi lôô, me ne e be mia melu mese, akekui asu'ulane ya miaé wu.